

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Szerda, 1935. május 22.
113. szám.

Négymilliónyi

kisebbség összefogása szerzett új meglepetést a világnak Csehszlovákiában. Mint ismeretes, vasárnap zajlottak le Csehszlovákiában a parlamenti választások és a négymilliónyi csehszlovákiai német kisebbség zöme, amely eddig különböző pártocskák forgácsai között örlődött, a Henlein Konrád vezetése alatt működő szudéta-német párthoz csatlakozott. Henlein ugyanis évek szisztematikus politikai munkája után arra törekedett, hogy a köztársaság területén élő összes német népi csoportokat egységes vezetés alatt egyesítse és ugylátszik, hogy ez sikerült is neki, mert a lezajlott parlamenti választáson a csehszlovákiai német népkisebbség szavazatainak több mint kétharmadát kapta meg. Az eredmény annál figyelemreméltóbb, mert Henlein pártjára, a szudéta-német pártra adta le szavazatát azoknak a német pártoknak nagy többsége is, amelyek képviselőket nyertek az eddigi csehszlovákiai kormánykoalícióban is és talán a legjellemzőbb tény arra, ami történt, hogy Zeck és Spina német miniszterek, a németek kormányképviselői egyszerűen nem kapták meg a választás során további mandátumaikat. Van tehát miniszteri székük, de — nincsenek választói. A kormánykoalíció egyensúlyát tehát megbontották váratlanul a vasárnapi választások eredményei és könnyen lehetséges, hogy az új kormány, amely meg fog alakulni, kénytelen egy olyan pártra támaszkodni szervezni meg többségét, amely párt lényegében véve egy népkisebbségi pártalakulat, amely ezuttal éppúgy szavazatokat hódított a szociáldemokratáktól, mint a kommunista-párttól. Mivel a prágai parlamentben nagyon sok a párt, de mindenik csak aránytalanul kevés számú mandátum felett rendelkezik, Henlein pártjának eredménye, amely részükre legalább is negyvenöt vagy ötven mandátumot ígér, kétségtelenül oly nagy jelentőségű, amelyre joggal figyelhetnek fel mindazokban az országokban, ahol a parlamentárizmust még nem váltották fel újfajta kormányrendszerek és azokban az országokban, ahol a népkisebbségek ugyancsak zárt népi tömbökben élnek egymás mellett, ha különböző pártokra szétforgácsolódva is. A választásokon — követve a szudéta-német párt példáját — jelentékenyen előretörték a magyar népkisebbségi pártok is, amelyek mintegy 25—30.000 szavazattal többet kaptak, mint a legutóbbi választásokon. Tekintettel azonban arra, hogy Csehszlovákiában is a kormány szabta meg a választókerületek határait, a szavazatok számbeli növekedése nem juthat kifejezésre a magyar mandátumok számbeli növekedésében. Meg erősödött Hlinka tót autonómista pártja is, annak igazolásaképpen, hogy milyen belülről fakadó lendülettel törtek előre a kisebbségi pártok a népakarat őszinte megnyilatkozásának lehetőségére.

Nem lehet véletlen, hogy a választási eredmények nyilvánosságra-jutásával egyidőben jelent meg Benes csehszlovák külügyminiszternek egyik figyelemfelkeltő nyilatkozata is a nemzeti kisebbségek megbecsülésének fon-

Elhangzott Hitler történelmi jelentőségű beszéde

A béke mellett,

Litvánia és a szovjet ellen mondotta el nagy beszédét a birodalmi kancellár

Németország nem követel területi terjeszkedést — A végletekig kiéleződött német-litván viszály — A jövő nagy feladatai — A bolsevizmus és Hitler Németországa: két külön világ — A földkerekség majdnem minden pontján hallgatták a több mint kétórás beszédét

Hitler tizenhárom pontban foglalta össze Németország követeléseit

Az európai politika régen várt eseménye játszódott le ma este az egész világ tüle hallatára: HITLER Adolf német kancellár és vezér a birodalmi gyűlés ülésén két és egy negyedórán át tartó beszédében ismertette a német kormány magatartását és célkitűzéseit a nemzetközi politika összes időszerű kérdéseivel kapcsolatban. A kancellár minden egyes problémára kitért és tizenhárom pontban szögezte le Németország álláspontját.

Hitler beszédét az összes német rádióállomások, valamint a kopenhágai, az oslói, a stockholmi, a római, a turini, a buenos-aires-i, a newyorki, a paraguay-i, a chile-i, a kínai XOMO, a pekingi, valamint a holland adók közvetítették.

Az ülést Göring, a birodalmi gyűlés elnöke nyitotta meg, üdvözölte a Saar-vidék új képviselőit, majd pedig Pilsudszky marsallról emlékezett meg kegyeletos szavakkal. Ezután Frick dr. birodalmi belügyminiszternek adta át a szót. A belügyminiszter döntő jelentőségű bejelentést tett. Utalt arra, hogy a német kormány március 16-án újból életbe léptette az általános védkötelezettséget.

Ennek a törvénynek végrehajtásáról és alkalmazásáról a mai napon a birodalmi kormány újabb törvényt hozott és ez a törvény szerda reggel jelenik meg a hivatalos lapban.

A bejelentést a gyűlés percekig tartó tapsal fogadta.

Németország egyetlen képviselője

Ezután emelkedett szólásra Hitler. Beszédének bevezető szavaiban hangsúlyozta, hogy nemcsak a német néphez, hanem az egész világhoz beszél.

— Németországot sokan azzal vádolják — mondotta — hogy azért tért le a demokrácia utjáról, mert a demokrácia néhány vele ellentétben álló állam szent eszményképét személyesíti meg. Ez tévedés. Németország is demokratikus állam, mert a német nép kormányzata is a népben gyökeredzik. Azt, hogy valaki képviselő, nem a szavazatok száma határozza meg. Egyes országokban tíz-, más országokban huszezer szavazattal lehet valaki képviselő.

tosságáról. Benes ezuttal is annak a véleményének ad kifejezést, hogy a népkisebbségek jogmegvonása csak árt az államnak, mely ezzel a rendszerrel kísérletezik, ahelyett, hogy a legteljesebb egyenjogúsítás kedvezményeivel nyerné meg őket a mindenkori kormány-

A német nép harmincnyolcmillió szavazattal egyetlen képviselőt választott

és ez az egyetlen képviselő éppen úgy felelős a népnek, mint egy parlament. Nekem nehezebb a felelősségem, mint a parlamentnek, mert a felelősséget nem oszthatom meg.

Hitler ezután Németország háború utáni történetét ismertette és rávilágított arra, hogy milyen súlyos gazdasági viszonyok között vette át a hatalmat.

Európa gazdasági tragédiája

— A gazdasági autarchia korszakába léptünk, — mondotta tovább, — le kell szögeznem, hogy ez a rendszer minden országra és minden népre káros. Nem helyes az, hogy az agrárállamokból ipari államok váljanak és az ipari államokat mezőgazdaságra kényszerítsék.

Ennek a rendszernek még Európa súlyos következményeit látja.

Nekünk azonban az adott helyzettel számolnunk kellett. A német nép munkaerejét nem hagyhattuk tétlenül és ha nyersanyagokat nem tudtunk külföldről szerezni a magunk számára, akkor arra kényszerültünk, hogy azokat vegyileg állítsuk elő. Két év alatt rengeteget valósítottunk meg és a további programunk a megvalósítást várja. Erre azonban mindenek előtt nyugalomra és időre van szükségünk. Ezért kívánjuk mi elsősorban a békét. A mi békevágyunkat nem gyengeség, vagy gyávaság

programm számára. Ma, amidőn egyre divatosabbá válik a jugoszláviai állapotokkal hasonlítani össze egyes kormányok kisebbségpolitikai elgondolásait, illetve el-nem-gondolá-sait, megszívlelendők azok a jelek, amelyek Csehszlovákiában mutatkoznak.

irányítja. Nekünk a béke a nemzeti szocialista állam megvalósításáért szükséges.

Mi nem akarhatunk területi terjeszkedést és nem akarhatunk a birodalomba új népeket, mert világnézetiünkkel szöges ellentétben áll az asszimiláció. Mi tudjuk, hogy egy nemzetet nem lehet kulturájától és nyelvétől megfosztani. Mi nem akarjuk idegekkel elgyengíteni a német népet. Tudjuk azt is, hogy a háború csak szerencsétlen-

„A békét meg lehet őrizni, mert a népek sohasem kívánták a háborút“

— Nekünk terület nem kell, — folytatta. — Ha pedig tömegek kellenek, akkor azokat nem könnyel és vérrel akarjuk szerezni, hanem sokkal nagyszerűbb módon, a természetes szaporodás útján. A nemzeti szocializmus első periódusát éli és közvetlen feladataink megvalósítására tizenöt-husz évre, távolabbi eszméink valórváltására ötven, esetleg száz évre van szükségünk. Mi lehet tehát más kívánságom, mint a béke?

En a békét akarom. Ha a vezetők a békét akarják, akkor azt meg lehet őrizni, mert a népek sohasem kívánták a háborút.

Békére vonatkozó kijelentéseimet ismételtén is kétségbe vonták. Egy angol államférfi, Eden azt mondta, hogy a szó nem elegendő és garanciát csak az aláírás képez. Én pedig kijelentem, hogy könnyebb szerződéseket aláírni, mint egy egész nép előtt élő szóval lekötönni magát az embernek a béke politikája mellett.

Ha én, mint a német nép és birodalom vezére, az egész nép és a világ előtt kijelentem, hogy a saar-vidéki szavazás megtörténte után Franciaországgal szemben semminemű területi követelésünk nincs, az több, mint bármilyen paktum, vagy bármilyen aláírás. Hiszem, hogy ezzel az ünnepélyes deklarációval a két nép közötti viszály lezártnak tekinthető.

Ha ezt a nyilatkozatot nem veszik tudomásul, akkor nekünk is tudomásul kell vennünk ilyen irányú válaszukat.

A legyőzöttek leszerelése és a győzők biztonsága

Ezután Hitler a „kollektív együttműködés“ fogalmáról beszélt. Rávilágított arra, hogy ez az eszme Wilsontól eredt és senki sem tette annyira magáévá, mint éppen Németország.

— A versaillesi szerződés, — mondotta, — amely szintén a kollektív együttműködés jegyében született, egyenlő jogok és megbé-kelés, valamint a leszerelés helyett, a legyőzöttek leszerelését és a győzők biztonságát hozta magával. A versaillesi szerződés bevezetése kategorikusan kimondja, hogy Németország leszerelése előljárója a többi államok leszerelésének. Németország eleget tett a versaillesi szerződés katonai, pénzügyi és gazdasági intézkedéseinek.

A kancellár perceként át számszerűleg felsorolta, hogy Németország mennyi fegyvert, municiót, repülőgépet, hadihajót semmisített meg.

— Ezzel — mondotta Hitler — Németország lehetőséget nyújtott a kollektív együttműködésre. A világnak ezután követnie kellett volna Németország példáját. Egyes külföldi államférfiak ismételtén is rávilágítottak arra a veszélyre, amelyet feltartóztatlanul előidéz az, ha a többi államok nem szerelnek le.

Hitler szösz szerint idézte Henderson, Vandervele, valamint más államférfiak erre vonatkozó beszédeit. Ezután azt hangsúlyozta, hogy elég alkalom és idő lett volna arra, hogy a többi államok leszereljenek.

— Az idő megérett, de az államférfiakban nem volt meg az akarat a leszerelésre. Az talán még megbocsátható lenne, hogy nem szereltek le. Az azonban mindennél többet mond, hogy felfegyverkeztek.

Németország elpusztította repülőgépet, a

séget jelent a népekre és a vér, ami Európában háromszáz éve folyt, nem hozott döntő eredményeket. Franciaország Franciaország maradt és Németország Németország maradt. Tudjuk, hogy a háborút egoizmus és elvakultság vezeti és meg vagyunk győződve arról, hogyha az európai népek energiákat okosabb célokra használták volna fel, akkor most más eredményeknél tartanánk.

többiek azonban fellesztették aviatikájukat. Németország a tankokat megsemmisítette, a többiek pedig modernizálták azokat.

Ez nem fantázia, hanem rettenetes valóság. Tizenháromezer új tankot építettek, amikor Németországnak egyetlen egy sem volt.

„A tank, az tank — a bomba, az bomba, bárhol is legyen“

A kancellár részletesen ismertette a külföldi haditechnika, a gázok, a tengeralattjárók fejlődését.

— Ez mindennél jobban beszélő dokumentum — folytatta — hogy ezek az államok a versaillesi szerződésben vállalt kötelezettségeik ellenére szaporították hadifelszerelésüket. Ha ez nem egyoldalú szerződésbontás, akkor nagyon labilis, hogy milyen célja és értelme lehet a jövőben egyáltalán a nemzetközi szerződéseknek. (Percekig tartó taps.) Többször azt kérték tőlem, hogy lépünk elő mi előbb konstruktív tervvel. Ha annakidején elfogadták volna a háromszáz ezer főből álló német hadseregére vonatkozó javaslatomat, akkor máshol tartanánk.

Isten és lelkiismeretem előtt való felelősséggel hirdetem ki a 960 ezer főből álló hadsereg visszaállítását,

akkor, amikor megtudtuk hogy Franciaország újból be akarja vezetni a kétéves katonai szolgálatot. Nem Németország szegett szerződést, hanem azok, akik bennünket erre a lépésre kényszerítettek.

Gunyosan emlékezett meg Macdonaldnak arról a kijelentéséről, hogy előre látták, hogy Németország megszegi a versaillesi szerződést.

— Németország senkit sem fenyeget. Ha a fegyverkezés veszélyt jelent, akkor az mindenki esetében veszélyes, nemcsak Németországéba. Különös beállítás az, hogy a többi államok az ő fegyvereiket a béke olajágának

„Hajlandók vagyunk megneamtámadási szerződéseket kötni, ha ezekből Litvániát kivonják“

— A német birodalmi kormány — mondotta tovább — arra törekszik, hogy minden szomszédjával, nemcsak a nagyokkal, hanem a kicsikkel is békében éljen. Olyan állammal szemben azonban, amely egzisztenciájukban támad meg németeket, nehéz a harmónia. A békét szerintem inkább szolgálja a be nem avatkozás, mint a kölcsönös segítség.

A mai nemzeti szocialista Németország világnézete diametrális ellentétben áll a szovjet bolsevista világnézetével.

Mi csak a német népre támaszkodunk, a szovjet az internacionalizmusra. Mi azt hisszük, hogy egy nemzet csak saját népi kéréteiben lehet boldog, a szovjet pedig az egész világ ellen harcol.

Részletesen ismertette Hitler a bolsevizmus és a nemzeti szocializmus közötti ellentéteket. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti szocializmus katonái a bolsevistáknak estek áldozatul, majd pedig felsorolta mindazokat a merényleteket, forradalmakat, összeesküvéseket, amelyeket 1917 óta 1935-ig a bolsevisták számlájára lehet írni.

— Eden lord legutóbb azt mondotta, hogy a támadó katonai szándék távol áll a szovjet-uniótól. Boldog lennék, ha a jövőben az valóban így lenne. A mult azonban egészen mást mutat. A

A cigaretta csak
RAFIZE
cigaretta tárcában őrizi
meg eredeti aromáját
ÁRA 20 LEI
Kizárólag valódi
bőrből készül
KAPHATÓ AZ ORSZÁG
ÖSSZES TRAFIKÁJÁBAN
KRAYMAR
KÉSZÍTMÉNY TERJESZTI A DISCOM

tekintsék, Németországot pedig a fenyegető háború előhírnökének. A tank, az tank, a bomba, az bomba, bárhol is legyen. Egyenlőségünket akarjuk és ez az egyenlőség előfeltétele minden kollektív együttműködésnek. A konferenciák korát éljük. A konferenciák programjának összeállításánál azonban egy különös módszert tapasztalhatunk. Két, vagy három minisztérium összeállít egy programot és csatlakozásra hív fel egy negyediket, felhívja, hogy minden feltétel nélkül csatlakozzék a programhoz. Ha nem csatlakozik teljes egészében a tervhez, akkor az egészet elvetik.

Kategorikusan kijelentem, hogy mindaddig nem veszünk részt egyetlen konferencián sem, amíg azok programjának összeállításába nem szólnunk bele és a programról előzetesen nem értesítenek.

Lehet, hogy az esetleg nélkülünk elkészített egyezményekhez is megadjuk hozzájárulásunkat, de fenntartjuk magunknak a jogot, hogy mihez csatlakozzunk. Az a politika, hogy mindent, vagy semmit, helytelen. Azt hiszem, hogy sokkal jobban szolgáljuk a békét, ha egyelőre az elérhető eredményekkel megelégszünk. Szolgáljon intészképpen a világháború, mert nézetem szerint egy második világháborút Európa nem bírna el. Németország a saar-vidéki népszavazás után Franciaország határait garantálta. Lengyelországgal baráti szerződést kötöttünk. Arra azonban nem gondoltunk, hogy idegen érdekekért német vért áldozzunk. Kölcsönös segítségen alapuló szerződések nem kötünk. Sokkal jobban becsüljük a német katonát, semhogy idegen konfliktusokért szerződésileg eladjuk. Egy állam felelősségérzetét sokkal jobban növeli az, hogy ha nem bizik abban, hogy egy másik hatalmas állam megsegíti. Vannak lehetetlen dolgok és ezek közé tartozik a keleti paktum is.

Hajlandók vagyunk megneamtámadási szerződéseket kötni, ha ezekből Litvániát kivonják. Litvánia a primitív együttélés lehetőségeit is megvonja az ott élő németektől, akiket kinöz

A jogfosztott száznegyvenezer német

Egy külföldi politikus azt mondta, Németország lemondhat a Memel-vidékről, mert elég nagy. Ez igaz. De a Memel-vidéken élő száznegyvenezer németnek joga van ahhoz, hogy sorsa fölött döntsön. Nem arról van szó, hogy Németország akarja-e őket, hanem hogy ők németek akarnak-e lenni, vagy sem. Litvániában a németeket megfosztják minden joguktól. Nekünk is megvan tehát az a primitív jogunk, hogy ezzel az állammal szerződéseket ne kössünk. Hajlandók vagyunk minden állammal megneamtámadási szerződést kötni. Olyannal azonban nem, amelynek világnézete szöges ellentétben áll a mienkkel. A nemzeti szocializmus nem szólíthatja fel egy olyan rend-

szert fenntartására a németeket, amelyet Németországban pokolnak tartanak.

A béke fenntartására vállalunk kötelezettséget, a bolsevistáknak nyújtandó segítségre azonban nem.

Az új paktumokban nem látunk mást, mint a régi katonai szerződések felelevenedését. A német kormány határozott felvilágosítást kér arra vonat-

kozólag, hogy a francia—orsz szerződés milyen kihatással lesz a locarnoi szerződés aláírására. Mi nem katonai szerződéseket, hanem benémavatókózi szerződéseket akarunk, annál is inkább, mert a mi életünkbe avatkoznak be leginkább. Szükségesnek tartjuk a benémavatókózi fogalmának pontos definiálását. Az elismert tény, hogy Európában politikai határok nem lehetnek eszmék határai is. Erre a legjobb példa a kereszténység terjedése.

Amit a Harmadik Birodalom követel

— Németország nem akar Ausztria belső viszonyaiba beavatkozni és nem is akarja Ausztriát „annektálni”. Azonban meg kell állapítanunk, hogy nemcsak az idegen népeknek, hanem a németnek is van önrendelkezési joga. Sohasem merült fel az a probléma, hogy a svájci németek Németországhoz csatlakozzanak, mert Svájcnak természetes függetlensége van. Ausztriában viszont más a helyzet. A német kormány állásfoglalását a következőkben foglalhatom össze:

1. Visszautasítjuk a március 17-iki genfi határozatot. Németország nem sértette meg egyoldalúan a versaillesi szerződést, hanem azt megsértették és automatikusan hatályon kívül helyezték azok a hatalmak, amelyek a leszerelésről szóló és a versaillesi szerződésbe foglalt rendelkezéseit nem hajtották végre. Németország újabb megkülönböztetése lehetetlenné teszi a birodalom visszatérését a genfi intézménybe, mindaddig, amíg az igazságos egyenjogúságot meg nem valósítják. Szükségesnek tartjuk, hogy a versaillesi szerződést, amely a nemzetközi megkülönböztetésen épült fel, elvállasszák a Népszövetségtől, amely valamennyi tagjának egyenjogúságán alapszik.

2. A német kormány tekintettel arra, hogy a többi államok nem teljesítették a versaillesi szerződésnek a leszerelésre vonatkozó intézkedéseit, felmentve érzi magát a szerződés azon cikkelyei alól, amelyek Németországot egyoldalúan megterhelik és örök időkre megkülönböztetésnek teszik ki. Kijelenti ezzel szemben, hogy végrehajtja a szerződésnek a nemzetközi együttműködésre irányuló cikkelyeit és tiszteletben tartja a szerződés területi rendelkezéseit is.

3. A német kormány nem ír alá egyetlen olyan szerződést sem, amelyet fenti állásfoglalásával összeegyeztethetetlennek tart. A locarnoi paktumhoz hű marad, mindaddig, amíg annak intézkedéseit a többi aláírók is teljesítik. Bár a demilitarizált zóna fenntartása nehéz, ennek a kötelezettségének mégis eleget tesz, hogy a másik oldalon offenzív szándék látszatát ne keltse.

4. A német kormány részt vesz a békének szerződések útján történő szabályozásában.

5. Németország azon a nézeten van, hogy az új Európa felépítése nem nyugodhat ráoktrojált szerződéseken. Ezért az az álláspontja, hogy inkább elégedjenek meg az elérhető minimummal, semihogy a maximumot követeljék. Reális eredményeket csak lépésről-lépésre lehet elérni.

6. A német birodalmi kormány meg nem támadási szerződéseket kíván kötni szomszédaival.

7. A német kormány kész a locarnoi egyezmény kiegészítésekeppen légi egyezményhez hozzájárulni.

8. A német hadsereg kiépítése senki ellen sem irányul. A német kormány mindenkor kész fegyverkezését olyan határok közé szorítani, amilyenre a többi államok is kötelezettséget vállalnak. A német légi fegyverkezés határa a töle nyugatra levő szomszédos állam légi erejének felel meg, tengeri hadereje pedig mindenkor 35 százalékkal alacsonyabb lesz, mint az angol és 25 százalékkal alacsonyabb, mint a francia. Németországnak nem célja, hogy flotta-rivalitásba hajszolja magát és másokat. Belátja, hogy a brit birodalom partjainak megvédése szükséges és mindenre kész, hogy saját partjait megvédje. A német kormány mindent meg kíván tenni annak érdekében, hogy a brit néphez közelebb kerüljön és a brit állammal minden ellentétet kiküszöböljön.

9. A német kormány kész aktív módon részt venni a praktikus leszerelésre vonatkozó tárgya-

lásokban. Németország a genfi Vörös Kereszt konvencióhoz való visszatérést tartja helyesnek. Meg kell akadályozni olyan fegyverek használatát, amelyek nem katonák, hanem védtelen gyermekek és asszonyok ellen irányulnak. Ezek közé tartoznak a gáz, a robbanóbombák, valamint a bombavetők nemzetközi megszüntetése.

10. Németország hozzájárul mindazokhoz a korlátozásokhoz, amelyek a támadásra alkalmas nehéz fegyverek: a nehéz tüzérség és a nehéz harcokocsik (tankok) kiküszöbölésére irányul. Ezzel Franciaországnak százszázalékos biztonságot garantál.

11. Németország hajlandó a tüzérség, a hadihajó, a cirkáló és torpedóhajók kaliberét bármilyen korlátozásnak alávetni. Hajlandó a tenger-alattjárók tonnatartalmának korlátozásához, vagy a tenger-alattjárók teljes kiküszöböléséhez hozzájárulni, ha ez nemzetközi szabályozáson alapszik.

12. A birodalmi kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a nemzetközi egyezmények csak akkor érnek célra, ha nemzetközi erővel odahatnak, hogy a felelőtlen elemek izgatása irás, film és színház útján lehetetlenné váljék.

13. A német kormány hajlandó a nemzetközi együttműködést célzó minden kísérletbe, hangsúlyozom, minden kísérletben résztvenni és hajlandó hozzájárulni azokhoz az egyezményekhez, amelyek a más államok belügyeibe való beavatkozást célozzák. Az azonban lehetetlen, hogy belső forradalmakat más államok beavatkozásának tudjanak be és ezért pontosan definiálni kell a be nem avatkozás fogalmát.

„A mai beszédem hitvallás a béke mellett”

Hitler beszédét azzal fejezte be, hogy a német állam védereje a békét szolgálja. Megcáfolta azt az állítást, hogy Németországnak tízezer repülőgépe lenne.

— Mai beszédem hitvallás a béke mellett. Abban a szilárd meggyőződésben élek, hogy korunk nem a nyugati civilizáció letűnése (Untergang des Abendlandes), hanem Németország és a nyugati civilizáció feltámadásának

Benes: A magyar kisebbségi probléma olyan fontos kérdés, amelyet nem lehet elhanyagolni

A nemzetközi politika utvesztőiben is mind nagyobb és több figyelmet fordítanak a kisebbségi probléma felé és ez a kérdés már nemcsak az érdekelt kisebbségi nemzeteknek, hanem az érdekelt államférfiaknak is fontos ügyvé válik. Az utódállamok közül Románia után Csehszlovákia az az ország, amelyben a magyarok a legnagyobb számban élnek. Ezért figyelemreméltó az a hivatalos felfogás, mely a magyar kisebbségi problémával szemben Csehszlovákiában megnyilvánul. Benes cseh külügyminiszter interjú formájában nyilatkozatot tett a kisebbségi magyar ügyről. A nyilatkozatban többek között a következőket mondja:

— A csehszlovákiai magyar kisebbség helyzete feltétlenül

azon problémák közé tartozik, amelyeket nem lehet elhanyagolni.

Azt tartom, hogy a magyar kisebbségnek érdeke, hogy a többi nemzetiségi réteggel egyetemben együttműködjen államunkban és résztvegyen annak kiépítésében.

— Nemzetünk túlnyomó többségében demokratikus és ezért államunk is demokratikus ma éppúgy, mint a jövőben. És éppen ennek a demokráciának alapvető elvei teszik, hogy amint

ÉN NEM KEFÉLHETI A SZÁJPADLÁST,

a nyelvet, a gégét s a száju-
üreg egyéb lágy részeit,
pedig ezeket is tisztán
kell tartani minden nap.

HASZNÁLJA ERRE A CÉLRA AZ

ODOL
SZÁJVIZ-et

korszaka. Nekem ez büszke reményem és meg-ingathatatlan hitem.

A birodalmi gyűlés tagjai percekig élteték Hitlert, majd pedig Göring berekesztette az ülést és a képviselők elénekelték a Horst Wessel-dalt.

más népeket is respektálunk, még akkor is, ha azok ma nem is nevezhetők barátainknak, éppen úgy respektáljuk kisebbségeinket is.

A magyar kisebbség is számolhat tehát azzal, hogy nemzeti érzését tiszteletben tartjuk és jogaikat biztosítjuk. Magyar polgártársainkra mindekor úgy tekintünk, mint minden irányban teljesjogu polgárookra. Soha sem fog megtörténni nálunk, ami egynemely más államnál a magyar kisebbségekkel kapcsolatban megfigyelhető, ahol alapvető emberi jogaikból zárják ki azokat és tagjaikat nem kezelik teljesjogu polgárokként.

— Ilvesmi egy olyan demokratikus államban, mint a mienk, el sem képzelhető.

Nálunk a magyar kisebbség nemzeti létének és politikai, gazdasági és kulturális fejlődésének legteljesebb biztosítékával rendelkezik.

Az a tény, hogy elnökünk a közelmúltban a pozsonyi magyar akadémia megalapítását kezdeményezte, nemcsak megnyilatkozása ennek a politikának, de egyben erkölcsi kötelezettség is a jövőre nézve.

Repülőgépen a déli sarkvidék jégpókla felett

A Byrd-expedíció pilótája elmondja, hogyan járta be traktoron és két-motoros repülőgépén kalandok és haláveszedelem között a déli sarkvidéket

Newyorkból jelentik: Harold June, a Byrd-féle délsarki expedíció pilótája már itthon van és beszámol azokról a megbecsülhetetlen tudományos eredményekről, amelyeket Byrd tengerenagy társaságában ért el és elmondja, milyen halálos veszedeimekkel kellett nap-nap után megküzdeniök, hatvanfokos hidegben, hatezer méter magasban lebegve a délsarki szárazföld felett, traktoron törve utat a sokméteres jég- és hótakaróval borított talajon, a szárazföld belseje felé.

— Térképészeti szempontból — mondja June — olyan anyaggal tértünk haza, amellyel száz év óta egyetlen antarktiszi expedíció nem dicsekedhet. Két hónappal korábban keltünk utra, semmint a délsarki kutatók meg szokták kezdeni munkájukat. A traktorral olykor hatvanfokos hidegben másztunk előre, a föld belseje felé. Traktorunk számtalanszor zuhant jégszakadékokba és csak a legnagyobb nehézségek árán és veszedelmek között tudtuk mindig újra és újra felhozni. Tapasztalataink szerint a traktor nagyon alkalmas közlekedési eszköz ezen a talajon, de más típust kell építeni, más motorral.

June valósággal feltalált egy módszert, amelyet eddig nem használtak térképezésnél.

Talajmagasságmérés repülőgépről életveszedelemmel

— Katonai pilóta voltam — meséli Harold June — magamtól jöttem rá erre az egyszerű eljárásra. Mikor a tengerpartról a jéggel borított szárazföld belseje felé repültem, s az alattam lévő vidék egyes pontjainak tengerszintfeletti magasságát akartam meghatározni, minden harminc kilométeres ut után leszálltam és megérintettem gépem szántalpaival a talajt. Ugyanabban a pillanatban a magasságmérőre pillantottam és így százhusz kilométeres repülés után, pontosan meg tudtam mondani, hogy harminc, hatvan, kilencven és százhusz kilométerre a parttól, milyen magas hegyek vannak. Mondanom se kell, hogy a magasságnak ez az „egyéni” meghatározása igen veszélyes, de számos esetben kitűnően bevált.

June elmondja, hogy gyakran 200—300 kilométert is megtett a felhők felett, nagy magasságban, várva, hogy meglátja a talajt és leszállhat. Akárhányszor szállt le a villogó hófehér mezőre, úgyhogy még egész kis magasságból sem tudta megállapítani, alkalmas-e a terület leszállásra és mikor a hőmezőt érte, gyakran kénytelen volt a még futó gépet hóbuckáknak nekivezetni, nehogy a tengerbe vagy egy szakadékba zuhanjon. Később rendszert csinált belőle, hogy ilyen hóbuckákba szállt bele.

Tizennégy ízben ért földet ezzel a bravuros módszerrel és egyszer sem érte baleset.

Ezzel a veszélyes felderítőutal pontosan megállapították a nyugati part vonalát Marie Byrd-Landig, amely délfelé vonul a Ross-homokpad feje alatt.

— Megállapítottuk, hogy Little Amerika szigetén fekszik — mondotta June — megfigyeltük, hogy a jégmező, amely az öböl partjához köti, mozog. Még első nyáron, amelyet ott töltöttünk, tapasztaltuk ezt és azt is, hogy ősszel már megint odafagyott a szárazföldhöz és Amerikához. Byrd úgy határozott, hogy Little Amerikáról, a Grace MacKinley közeléből startolunk repülőturnáinkra, de eleinte olyan rossz időnk volt, hogy csak a traktoron tettünk kirándulásokat.

Traktorral 60 fokban hidegben a jégszakadékok között

— Isten örködött felettünk ezerszer is, hogy ép bőrrel jöttünk haza, — folytatja elbeszélését Harold June — egyizben például traktorunkkal meg kellett állnunk a hőmezőn. A köd és a hó miatt alig néhány lépésnyire láthattunk. Ösztönösen éreztem, hogy a talaj veszélyes. Mikor tisztult a levegő, láttuk, hogy szinte egyik szakadék peremén állunk meg és

az előttünk fekvő vidék valóságos szakadékmező volt, amelyről ép tagokkal lehetetlen lett volna megmenekülni.

— Ezek a jégszakadékok, hasadások gyakran teljesen el vannak fedve. Hó, vagy vékony jég réteg borítja őket. A rövidtestű nehéz traktor,

akármelyikben végleg eltemetkezhetik. Egyszer közel tíz méter mélységbe zuhantam traktorostul. Kész csoda volt, hogy nem történt bajom. Fél nap munkába telt, amíg a szakadék egyik peremét levestük és a traktor hernyókerekével fel tudott kapaszkodni. Egy másik esetben közel fél órán keresztül egy hasadék peremével párhuzamosan haladtunk. Akor vettük észre, mikor a hernyókerek egyik oldala bezökkent és a traktor félredőlt. Ugyanakkor azonban a kerék hegye már el is érte a tulsó szélét és a gép átmászott a tizenöt méteres szakadék felett. Ha visszagondolok rá, emlékszem, nem egyszer égnek meredt a hajunk, mikor a megtett utra visszatekintettünk. És mégis, baj nélkül usztuk meg az összes kirándulásokat. Mindenesetre azt tapasztaltam, hogy erre a célra a legalkalmasabb legalább tizenhárom méteres traktor, duralumíniumból való, más motortípussal. Ezzel az antarktiszi minden vidékét játszva és gyorsan ki lehetne kutatni.

— Sohasem fagytak be gépeink — magyarázta June — ugyanis valahányszor megálltunk, a hűtőt teljesen kiürítettük. Viszont gyakran elfogyott utközben a fagyoldó oldatunk. Egyizben két traktorral úgy tértünk haza, hogy hűtőjűnkben tiszta víz volt és a hőmérő közben hatvanöt fokot mutatott fagypontra. Ugy bebugyoláltuk a motorokat, mint a koraszülött csecsemőket.

— Soha életemben nem felejttem azt a kalandot, mikor egyik emberünket csaknem otthagytam a jégmező közepén. Ebben a környezetben ugyanis a legvalószínűbb balesetek lehetségesek. Két szánkóval indultunk, magam után húztam őket. Egyikben rádiósemerünk ült, a másikban geográfusunk. Kezében iránytűvel figyelte az utat és villamoslámpajelzéssel értesített, helyes irányban megyünk-e hazafelé.

Egyszerre kimaradtak a jelzések, mert a szánkójától a traktorig vívó vezeték elszakadt.

Leugrott szánkójáról, hogy előreszaladjon és értesítsen, közben azonban a lágy havon a traktor nekiiramodott és ő egyszerre ottmaradt egyedül a hőmező közepén. Ha ottmarad, fél nap alatt megfagy, már pedig könnyen lehetséges, hogy fél nap alatt nem találjuk volna meg. Mikor a rádiós figyelmeztetett és megálltunk, hogy fölvegyük, már tántorgott a fáradtságtól. Hat kilométert futott utánunk. Életemben még olyan fárad embert nem láttam.

Motorhiba 6000 méter magasságban a déli sarkvidék jégmezőjén felett

— Talán legizgalmasabb kalandom azonban repülés közben ért — folytatta elgondolkozva Harold June. — Az Edsel Ford vidék felett, Little Amerika felé, hazafelé repültem. A talajt figyeltem és láttuk, hogy telidestele van kisebb-nagyobb vulkánokkal. Olyan sok volt, mintha valami jégisten szórta volna őket oda rosszkezdében. Messze a tengerparton három, 1000—1500 méter magas kiadott vulkánt láttunk. Tudniillik 1000—1500 méter magasra emelkedtek a fensik fölé, amely maga 1300 méter magasban feküdt. Eddig egyre emelkedett alattunk a vidék, csak az Edsel Ford vidékén laposodott el és futott, mintegy 1300 méter magasságban álltunk. Talán négyszáz kilométerre lehattunk alathelyünkől.

— Az idő egyre rosszabb lett és még mielőtt messzire jutottunk volna, 6000 méter magasságban felhők közé kerültünk. Most már hegyek felett repültünk, amelyeket olykor-olykor láttunk a felhők nyílásain át.

— És egyszerre gépünk mindkét motorja kihagy: jég került a karburátor szelepeibe! Van erre egy segítség, de ezt ebben a magasságban nem próbálhattam meg. Siklani kezdtünk, lassan, de biztosan és a hegyek alattunk egyre szaporodtak és nőttek. Végül kétségbeesésemben kinyitottam a karburátor felé nyíló szelepeket, gyújtottam és hagytam, hogy a motor visszafelé robbanjon. Kétszer nyitottam ki a szelepet.

A gép nem repült szét és a karburátorok végére szívni kezdték: meg voltunk mentve.

Ezt a pár szörnyű percet sohasé fogom elfelejteni. Ha csodával határos módon, siklórepüléssel sikerül baj nélkül földet érünk, négyszázhusz kilométerre voltunk táborunktól és minden lépést kétszeresen nehezé tett a talaj.

mindenfelől

Megszámoztak 860 bálnát

Furcsa célu tengeri utat fejezett be egy kis angol hajó. Harminc mérföldet utazott, mindenütt bálnák nyomában. Valahányszor a hajón utazók egy-egy hatalmas bálnát pillantottak meg, nyomában beelőttek. A lövés egyáltalában nem volt halálos, nem is ez volt a célja. Az angolok apró fémkorongokat löttek a bálnákba. Minden fémkorongon szám volt. A kis korongok a bálna bőre alatt zsírrétegben akadnak meg anélkül, hogy bármilyen különös bajt okoznának. Nyolcszáz bálnába löttek ilyen számozott korongokat. A különös eljárásnak az a célja, mint Európában a vándormadarak gyűrűzésének. Ha igazi bálnavadászok valahol elejtenek egy bálnát és megtalálják benne a számozott korongot, egy font jutalom ellenében be kell szolgáltatniok a bálnavadászat ellenőrzésével foglalkozó állami hivatalnak. Ilyen módon akarják megállapítani a bálnák vándorlásának útját. A cethalok megjelölői katasztert vezetnek a megjelölt állatokról: pontosan beírják könyveikbe, hogy melyik számú korongot hol löttek a bálnába. Az angol hatóságok fontosnak tartják, hogy a bálnák vándorlásának útját megállapítsák, mert e szerint akarják szabályozni a bálnavadászatot. Azokon a helyeken, ahova bálnák ritkábban kerülnek el, időnkint vadászati tilalmat akarnak bevezetni, mert attól félnek, hogy a gyakori vadászat egyes helyeken teljesen ki fogja irtani ezt a rendkívül értékes állatfajt.

Betiltott könyvek kiállítása

Ritka érdekességű kiállítás nyílt meg Newyorkban. A kiállításon azokat a könyveket mutatják be, melyeket a világ valamelyik részében a cenzura betiltott. Kiállításra kerül többek között a leghíresebb angolnyelvű meséskönyv, az „Alice meseországban”. Ezt a könyvet egy kínai cenzor tiltotta be, mert beszélő nyulak fordulnak benne elő s a kínai cenzura szerint az embert az állatok színvonalára süllyeszti az a beállítás, mely szerint állatok is tudnak beszélni. Kiállításra kerül Andersen meséinek gyűjteménye is: ezt a cári Oroszország kormányja tiltotta be, mert egyes mesékben túlságosan „szabadelvű” tendenciákat szimatolt. Itt van két régi angol történelemkönyv is, Sir Walter Raleigh Világtörténelme és Holinshed Krónikák-ja. Mindkettőt Erzsébet angol királyné tiltotta be. Mint a kiállított anyagból kiderül, a legtöbb könyvet az ir szabaddállam kormánya és Boston város tanácsa tiltja be.

Nyolcvanmillió utas, 24 letiport tulipán

A londoni közlekedési tanács üzemében lévő városi közlekedési eszközök (földalatti, továbbá villamos közúti vasutak és autobuszok) forgalma az ezüstjubiléumi héten nyolcvanmillió személy volt, ami új forgalmi világrekordot jelent. Ebbe a számba nincs beleértve az angol vasutak londoni városi vonalainak forgalma, melyek a főváros forgalmának nagyobb felét bonyolítják le. A jubileumi héten a tanács 76.000 alkalmazottja teljesített szolgálatot. Ennek a szédtő forgalomnak ellenére a közmunkatanács azt jelenti, hogy a három királyi parkban (Hyde-park, St. James-park és Kensington) mindössze huszonegy tulipánt tiport le a százazrekre menő tömeg, mely a király engedelmével vasárnap éjszaka is a parkokban táborozott.

A királyt szpiker

Az angol lapok megszavaztatták olvasóikat, hogy kinek volt a legkellemesebb hangja azok közül, akik az ezüstjubiléumi ünnepségekkel kapcsolatban a mikrofon előtt megszólaltak. Az olvasók hatalmas többsége a királyra adta szavazatát s ezzel kifejezésre juttatta, hogy ideális szpikernek tartja őt. A királynak, hír szerint, igaz örömet okozott ez az értékelés.

Revolveres rabló a fogházban

Azt szokták mondani, hogy semmi sem új a nap alatt. Egy amerikai kisvárosban, Craneben most olyan rablás történt, amilyen még aligha fordult elő a világ bűnügyi történelmében. Egy bandita behatolt a város fogházába, revolvért szegezett az ott talált egyetlen fegyver mellé és elszedte tőle 17 dollárját, minden vagyonát. Ezután eltűnt, de a nagy sietségben elfelejtette a fogház ajtaját bezárni. A megrabolt rab annyira megdöbbent, hogy nem tudta kihasználni a kedvező alkalmat, szökés helyett kétségbeesetten szaladgált fel és alá, segítségért kiáltozott s boldog volt, amikor végre jött egy rendőr, aki újból bezárta őt cellájába.

Ehségstrájkot

kezdt Dumitrescu tábornok, aki megfellebbezte az ítéletet — A tábornok súlyosan megbetegedett

Bucurestiből jelentik: Dumitrescu tábornok fellebbezési beadványát ma továbbították a felsőbb katonai bírósághoz. Ugyancsak fellebbezési jelentett be az elítélt tábornok két védője is. Dumitrescu tábornok, a csendőrség volt főparancsnoka az ítélet elhangzása óta visszautasít minden táplálékot, családja meg akarta látogatni a jilavai fegyházban, de az illetékes hatóságok nem adták meg az engedélyt. Amennyiben a felsőbb katonai bíróság is jóváhagyja az ítéletet, a tábornok lefokozása az új katonai büntető perrendtartás értelmében nem nyilvánosság előtt — mint az eddig szokásos volt — hanem cellájában fog megtörténni.

Dumitrescu tábornok, aki az ítélet elhangzása óta a jilavai fegyház lakója, a börtönben megbetegedett. A csendőrség volt főparancsnoka tulajdonképpen már a per megkezdése előtt beteg volt. Tegnap délelőtt azután jelentkezett a fegyház orvosánál azzal, hogy cukorbetegségben szenved és amióta beköltöztek a fegyházba, ez a betegsége súlyosabbra fordult. Az orvos alapos vizsgálat alá vette a tábornokot és a vizsgálat eredményeként valószínűnek látszik, hogy a közeli napokban már be is szállítják valamelyik kórházba. A Lupta írja, hogy Puiu Dumitrescu, a tábornok fia, állítólag elhagyta Páriszt, azzal a céllal, hogy Bucurestibe utazik. A lap azonban azt is közli, hogy illetékes helyen megcáfolják ezt a hírt.

Botrányba fulladt a Miss Franciaország-választás

Párisból jelentik: A Miss Franciaország megválasztása viharos jelenetek között folyt le ma a Comédie színpadán. Egy Spitz Elisabetha nevű 22 éves leányt választott meg előbb a zsűri, de mindjárt kiderült, hogy a leány a Saar-vidéken született és csak nemrég vette fel a francia állampolgárságot, de nem tud még eléggé jól beszélni franciául. Egy nagyobb csoport tiltakozott a választás ellen, majd csakhamar vitára és verekedésre került sor. Csattogtak a pofonok, puffogtak az ütések és egymásután törtek össze a fényképezőgépek. Végül is a fiatal hölgy visszalépett és az utána következő párisi születésű 16 éves leánynak, Giselle Previle-nek ítélték oda Miss Franciaország címét.

Egy autóbaleset visszaadta a vak festő szemevilágát

Jean-Julien Lemordant, a háboruban megvakult kiváló francia festő csodálatos gyógyulása

Párisból jelentik: A francia fővárosban nagy feltűnést és örömet keltett Jean-Julien Lemordant, a híres vak festő csodálatos gyógyulása. Lemordant a háború előtt néhány évvel tűnt fel hamarosan a legkitűnőbb fiatal francia festők sorába emelkedett. Alig töltötte be harmincadik évét, amikor őt bizták meg a rennesi színház mennyezetfreskójának megfestésével. Breton parasztok táncát festette a színház mennyezetére a breton származású Lemordant, s a mámoros élet-örömtől sugárzó, vidám színekben tündöklő képet a kritika egyhangulag remekműnek ismerte el.

Aztán jött a háború. Lemordant bevonult. Háromszor megsebesült, de újra, meg újra ő maga kérte mindig, hogy ismét a tűzvonalba kerüljön. Végül az yseri csatában,

egy szuronyroham alkalmával őt sebet kapott. Mindkét szemére megvakult.

Lemordant most 52 éves. Mióta látását elvesztette, harmincnégy operációt hajtottak végre rajta. Az orvosok azt remélték, hogy valamiképpen visszaadhatják a szemevilágát. De mind a harmincnégy fájdalmas operáció

teliesen eredménytelen maradt. Hogy most mégis újra lát a „vak festő” — csak így neveztek művészkörökben. — ezt csodálatos balesetnek köszönheti. Egy Montmartre-on tett látogatása után taxin indult haza. Egy uccsarkon a taxi összeütközött egy teherautóval. A festő arccal a taxi ablaküvegére esett, az üvegszilánkok mélyen felhasították a homlokát. Eszméletlen állapotban szállították el. A seb, amit az eltört üveglap okozott, a régi sebhelyet szaggatta fel. Ismét meg kellett operálni a vak festőt.

A harmincötödik operációt el is végezték. S ez a beavatkozás csodálatos eredménnyel járt.

A baleseti sérülés részben felszabadította az addig összenyomott szemidegeket. Lemordant most újra lát. Természetesen még hosszú és gondos ápolásra van szüksége, amíg újra munkához láthat. De most már majdnem kétségtelen, hogy a nagytehetségű festő újból folytathatja a munkát, amit majdnem husz évvel ezelőtt abba kellett hagynia. Vásonra veteti álmait, amelyeket a 20 évig tartó éjszakai álmodott.

57-A ANOKNEK
ELKÖNYVEZTE
MERT PUDEROK
MERGEZO
ANYAGOKAT TARTALMAZI

Ezt a tényt egy francia bőrgyógyász állapította meg. Valóban érdekes lenne egy hasonló statisztika mindünk is. Minden hölgynek tudnia kellene, hogy a rossz minőségű puder valóságos mérge a bőrnek. Előzze meg a kellemetlen hatásokat, használjon kitűnő Chat Noir pudert, amely kitűnő tapadóképesége és finomsága, valamint minden mérgező anyagtól való mentessége miatt figyelemre méltó puder. Lady mindezért garantál. Tehát a garancia valóban komoly.

Chat Noir
PUDER

Siralomvölgye lett Aradmegye egy része

A jég és a fagy borzalmas pusztításai — Óriási kár a buzában, tengeriben és dinnyében

Aradmegye egyes részei néhány hét alatt siralomvölgyévé változtak. A fagy, a jég és az árvíz óriási pusztításokat vitt végbe a megyében és tönkre tette a lakosság reményességét: a gabona-, a gyümölcs- és a veteménytermést. A károk hatása a piacokon máris észlelhető. Buzát a gazdák egyelőre nem is akarnak eladni, úgy, hogy a való helyzetet ez a mondat jellemzi a legjobban: a buzának Aradmegyében ma nincs ára. Az az ár pedig, amelyen például Curtici-on egyes gazdák a buzát eladták, hihetetlenül magasán áll a legutóbbi hetipiacon kialakult árral szemben. Az elmúlt pénteken ugyanis a buza ára 400 lei volt, ma pedig Curtici-on már 520 leit kértek egy mázsa buzáért.

Mai lapszámunkban részletesen megemlékeztünk a rovinei és a semlaci jégkarról. A pusztítás mértékét a gazdák tulajdonképpen

csak ma állapíthatták meg. Kint, a földeken megrendítő jelenetek játszódtak le.

Összetörve, könnyes szemmel álltak a gazdák a letarolt buzamezőkön.

Rovinén különösen súlyos azoknak a sorsa, akiknek nincsenek nagyobb földjeik és akik abból éltek, hogy veteményeket hoztak be a piacra. Ezek kenyértelenné váltak, mert hiszen minden veteményüket elverte a jég.

A jégverésnek a megye többi részében okozott pusztításairól beszélgetést folytattunk Marsieu Justin dr.-ral, az aradmegyei Mezőgazdasági Kamara elnökével, aki a következőket mondotta:

— Nehéz esztendő előtt áll nemcsak a gazdatársadalom, de a fogyasztó közönség is. Rovinen és Semlacon kívül a jég a következő községeken vonult végig: Varias, Iratosul, Sofronea, Utvinis, Zimand, Sf.-Ana, Pancota és Ineu. Iratosul és Curtici határában teljesen tönkrement a kender. Zimandon több, mint ezer hold dinnyét pusztított el a jég. A kár óriási a buzában és a tengeriben is. Nagy gondot okoz az is, hogy a jég még azt a gyümölcsöt is elpusztította, amit a fagy meghagyott. Cseresznye, meggy, kajszin, szilva nem lesz ebben az esztendőben Aradmegyében. Almát is csak keveset remélhetünk. A Mezőgazdasági Kamara külön bizottsága természetesen tovább járja a megyét a károk és a sürgős teendők megállapítása végett. A gazdáknak azt ajánljuk, hogy ott, ahol a jég pusztított, szánják fel megegyeszer földjeiket és vessenek korán erő tengerit. A kukorica-magvakat a Mezőgazdasági Kamara mérsékelt áron osztja szét a gazdák között.

SELECT.
Botrány Rómában
Szenzációs zenés, revüs vigjáték
Eddie Cantor és a Goldwyn-görlok.

CORSO.
KOZMETIKA
Békeffy István világhírű vigjátéka
Cary Grant és Helen Mack.

HIREK

Mrs. Crescenzo szerelmi klinikája

„Hogyan tudja a férfi és a nő meghódítani, akit szeret? Erre nézve csodálatlan tanácsokat ad Mrs. Maria Crescenzo, az indiai szerelmi művészet, a Kamasutra tanárnője. Ami évezredek keresztlátásának bizonyított, Önnek is segíteni fog! Ezt az apróhirdetést sűrűn lehetett olvasni az amerikai újságokban és magazinokban. Hatása óriási volt. Mrs. Crescenzo newyorki „szerelmi klinikáját” tömegesen keresték fel a boldogtalan szerelmesek, férfiak és nők, főleg ez utóbbiak.

A dollárok csak úgy özönlöttek Mrs. Crescenzo-hoz. Később azonban egyre szaporodott a csalódott ügyfelek száma, akik rengeteg pénzt fizettek ki a szerelmi „tanárnőnek” s mégsem tudták szerelmük tárgyát meghódítani. Megindultak a büntető feljelentések. Az első családi ügyet most tárgyalta a newyorki törvényszék s kétféle börtönrre ítélte Mrs. Crescenzo-t, amiért 1800 dollárt csalt ki egy Elinor Alfano nevű hölgytől. A sértett a következőképpen adta elő a szerelmi tanfolyam történetét:

— Azért kerestem fel Mrs. Crescenzo-t, — mondta — mert nem tudtam meghódítani egy férfit, akibe szerelmes voltam. Mrs. Crescenzo megvigasztalt és kijelentette, hogy gyerekjétek lesz felpozítozni a Benny vért. De mingyárt le kellett fizetnem 100 dollárt a szellemek számára, hogy megmondják, miért huzódik tőlem Benny. Egy bizonyos idő múlva elmondta Mrs. Crescenzo, hogy Benny nem szeret mászt és csak azért nem akar tudni rólam, mert öneki a karcsu, szőke nők tesznek. Minthogy én nem akartam karcsúvá és szőkévé változni, a szellemeknek ismét fizetni kellett, mégpedig ezúttal 200 dollárt, hogy megváltoztassák a Benny izlését.

— De ez sem használt semmit. Mrs. Crescenzo akkor kijelentette, hogy nem kell felhagyni a reménnyel és újra meg újra pénzt kért tőlem. Itt van a feljegyzés azokról az összegekről, amelyeket kifizettem neki.

És a sértett felmutatott egy írást, a következő tartalommal:

Tudakozódás a szellemeknél	dollár 100
Benny elfordítása a szőke nőktől	200
Benny anyjának befolyásolása	500
Különböző szepitőszerekre	200
Fáradozások, hogy Benny ne utazzék el Newyorkból	500
Benny szolgálójának megvesztegetésére, hogy különböző varázsszereket helyezzen el a lakásban	300
Összesen	1800

— És a hatás? — kérdezte a bíró, aki nehezen tudta leküzdeni a mosolygást.

— Mászt vett feleségül! — válaszolta felzokogva Miss Alfano.

— **TOVÁBBI FELMELEGEDÉS.** Gyenge légáramlás, keleten még némi felhőzet, északkeleten esetleg záporosó. A nappali hőmérséklet tovább emelkedik.

— **Olaszországban** letétbe kell helyezni a külföldi értékpapírokat. Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lap miniszteri rendeletet közöl, melynek értelmében kötelezi az intézményeket, bankokat és a magánosokat is, hogy a birtokukban levő külföldi értékpapírokat 20 napon belül helyezze letétbe, vagy jelentsék be az olasz Nemzeti Banknál. A beszolgáltatási kötelezettség alá esnek a külföldre vitt olasz értékpapírok is.

— **Mackensen tábornagy** Arz báró volt vezérkari főnökét. Budapestről jelentik: Mackensen vezértábornagy, aki még ma is Budapesten tartózkodik, fogadta a világháború volt vezéreit és a Mária Terézia-rend tagjait. Sajnálkozással fogadta a német marsall annak hírét, hogy Arz báró, volt vezérkari főnök egyik budapesti szanatóriumában betegesen fekszik. A fogadtatás után a marsall autóbáült és kihajtott a Gyár-útcában levő szanatóriumba, ahol hosszasan elbeszélgetett Arz báróval. Mackensen egyébként holnap utazik el Budapestről és ezredének volt tagjai elutazásakor is meleg ovációt készítenek elő.

— **Tilos az ezüstpénz** bevitel Amerikában. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök rendeletet adott ki, amelyben megtiltja az ezüstpénz behozatalát. A rendelet célja az, hogy az ezüstpénz használatát államok kormányai megnyugtassa, hogy az Egyesült Államok kormánya kiméletesen kezeli az ezüstvásárlási politikát.

— **Leleplezték** Görgey Arthur szobrát. Budapestről jelentik: Ma délelőtt kegyeletes ünnepség és diszes pompa keretében leplezték le Görgey Arthur szobrát a budai vár bástyáján. Az ünnepségen megjelent Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, valamint Gömbös Gyula vezetésével jelen voltak a kormány tagjai, a parlament két házának elnöke, főtisztek, főpapok és a hatóságok vezetői. A leleplezés Buda-vár visszafoglalásának évfordulója alkalmából történt, amely szintén Görgey Arthur érdeme volt. A hatalmas bronzszobor, amely Görgey lóháton ábrázolja, Vastagh György szobrászművész alkotása. Magyarország ezzel az ünnepséggel véglegesen rehabilitálta a magyar szabadságharc évtizedeken át árulónak bélyegzett vezérét. Horthy kormányzó a leleplezés alkalmából Vastagh György szobrászművészt kormányfőtanácsossá nevezte ki.

— **Ciorescu szigurancafőnök szabadságon.** Az aradi állambiztonsági hivatal főnöke, Ciorescu Tache szerdán reggel hosszabb szabadságra külföldre utazik. A sziguranca főnöke betegsége miatt a szokott időnél hamarabb veszi ki szabadságát.

— **Bucuresti-i mérnök megrázó öngyilkossága** Brasovban. Brasovból jelentik: Tegnap megrázó öngyilkosság történt Brasovban. Tegnap este az Orient Express elé vetette magát egy jól öltözött fiatal ember. A mozdonyvezető ugyan észrevette a kétségbeesett kísérletet, fékezett, azonban a szerencsétlenséget már nem tudta megakadályozni. A vonat kerekai halálra gázolták az öngyilkosjelöltet. A rendőri nyomozás megállapította, hogy az öngyilkos Kentner Adolf fővárosi mérnök, az Engelbert-féle kaucsuküzem képviselője. A mérnök egy kártyaklubban játszott, ahol 200.000 leit vesztett el. Ugyátszik ez annyira elkésértette, hogy öngyilkosságot követett el. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

Tarka a stranddivat

A tavasz nehezen akar megérkezni, de a hölgyek — mint Párisból jelentik — már nyári ruhaproblémákon török a fejüket, megkezdtek a nyaralás előkészítését. A stranddivatban nem lesz nagy változás, a tarkaság marad továbbra is az uralkodó törvény. Igen divatos a rózsaszínű kullkabát, egészen rövid fekete-fehér csikos nadrággal és ezt a felszerelést jácintkék szalmakalap egészíti ki. Egy másik strandpizsama: hosszú szürke nadrág, rózsaszín ingblúz, vörös matrősapka. Vagy pedig beigesztinű pizsama fehér pöttyökkel, csikos római tunika, csikos kalap. Fantasztikus mintájú pizsamákat is látni. Némelyiken az egész csillagos ég látható vörösen fénylő nappal és szürke felhőkkel. Vannak pizsamák, amelyek az egész testet befödik, viszont vannak olyanok is, amelyek jóformán semmit sem takarnak el.

— **Banafi uriaszony öngyilkossága** Fageton. Tragikus módon vetett véget életének Türki Anna timisoarai uriaszony. Ladányi Dezső lipovai nagykereskedő sógornője. Csütörtök reggel minden bejelentés nélkül eltávozott Timisoaráról Fagetra, ahol édesapja: néhai Türki József fageti körorvos sirján szublimáltat mérmérgezte magát. A járőrelők felfedezve őt, egy fageti szállodába szállították, ahol azonnal gyomormosást alkalmaztak, de mégsem lehetett az életnek megmenteni és borzalmas kínok között meghalt.

— **Éghy Ghyssa** növendékeinek új műsora csoporttánc-délutánja vasárnap 4 1/2 órakor a téli színházban. — Jegyek a pénztárnál.

A gondos férj

— Ha kiválasztottad már a helyet, anyukám, ahová a képet akasztani akarod, csak szólj, majd kihuzom a falból a többi szeget...

Melegviz-forrást fedeztek fel Glogovaton

Érdekes és előreláthatólag nagy horderejű felfedezést tett egy Glogovaton dolgozó kutturó. A Leitinger-malom megbízásából viz után kutattak a malom udvarán. Nyolcvanegy méter mélységű furás után Zetyik Károly kutturó mester megállást parancsolt embereinek, mert a mélyből tiszta ivóvizet pumpáltak fel a szivattyúkkal.

Örömmel vették a felfedezést és néhány napig beszüntették a munkálatokat. Hétfőn Zetyik Károly újra kiment embereivel, hogy a kutba engedett csövet a malomba vezető csövekkel összekösse. Nagy volt azonban meglepetése, amikor észrevette, hogy a kutba engedett csőben gőzölögve forr a víz. Csakhamar kiderült, hogy a víz, mely úgy pezseg, mint a szódavíz, nagymennyiségű szén-savat, ezenkívül kén és mangánt tartalmaz. A mélységből felpumpálva a víz kristálytiszt, de a levegőben csakhamar oxidálódik és rozsdabarna színű lesz. Tekintve, hogy a víz hőmérséklete 16 fok, valószínű, hogy a bőségesen patakzó melegvizforrás kitűnő gyógyhatással bír.

A forrás vizét most az aradi vegyvizsgáló intézetben analizálják, a benne lévő ásványok és gyógyhatás szempontjából.

— **Halálozás** Herold Ede volt aradi színész elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. 3127

— **Két súlyos sebesült az aradi kórházban.** Ma két súlyosan sebesültet szállítottak az aradi kórházba. Az egyik: Hardutz Filimon bradi postás, aki jobb karját a háborúban szerzett sérülései következtében nem tudja használni. Hardutz ma lement a bradi kórházba, ahol egy hatalmas kő a fejére esett, majd pedig lábára zuhant. Beszállították a kórházba, ahol Moldovan Ioan dr. igazgató-főorvos és Schmidt János dr. főorvos műtétet hajtottak végre a súlyosan sebesült postásan, aki koponyatörést szenvedett. A másik sebesültet Lunghisoara-ról szállították Aradra. Baci Gheorghe erdőmunkás egy fa kivágása alkalmával sérült meg súlyosan. Őt is megoperálták.

— **Étvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gastrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyhesség-nél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőr viszketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.**

— **Két aradi sakkjátékos a bucuresti-i versenyen.** Znoszko Borovszko Eugen hétfőre tervezett szimultán sakkmérkőzése technikai okokból szerdára maradt. Bucuresti-i mérkőzése a teljes siker jegyében zajlottak le. Negyven ellenféllel szemben negyven egységet nyert. Az aradi mérkőzés, melyet egyszerre 40 ellenféllel vív meg Znoszko Borovszko, szerdán este 9 órakor veszi kezdetét a Dacia-ban. A bucuresti-i országos bajnoki versenyen egyébként kezdetét vette a döntőmérkőzés. A versenyre meghívást kapott Arad két legjobb sakkozója, névszerint: Halc Iván és Dénes István. Utóbbi az előmérkőzésen összes játszmáit megnyerte s így bejutott a bajnoki döntőmérkőzés résztvevői közé.

— **ORVOSI HIR.** Dr. NÉMETH külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Újból rendel. 3111

— **Az új házak megadóztatása.** Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa közli a következőket: Az újonnan kiszabott állami adó csak ez év április 1-i hatállyal lett életbe léptetve, tehát csak ezen időtől kezdve fizetendő és nem visszamenőleg, a ház felépítésétől kezdődőleg, mint ahogy azt sokan hiszik. Ezen adó kizárólag csak állami adó, tehát az új házak tulajdonosai nem fizetnek sem adicióális adót, sem utadót, sem szuprakvótát. Különben ezen új adó kivetésére mindenben az egyenes adókra vonatkozó törvény intézkedései alkalmazandók: nevezetesen a jelzálog terhek utáni kamatok és a karbantartási százalék levonása, valamint a fellebbezések tekintetében. Mivel ezen adókat a háztulajdonos megidézése nélkül az 1933. január 1-i jövedelem alapján vetik ki, amely jövedelem igen sok esetben több mint 25 százalékkal nagyobb a mostani jövedelemnél, a háztulajdonosok az ilyen kivetési jegyzőkönyvek ellen 20 napon belül fellebbezéssel élhetnek, ugyisint akkor is, ha a jelzálogterheket a kivetésnél nem vették figyelembe. Bővebb felvilágosítással a Háztulajdonosok Szindikátusának titkársága szolgál. (Str. Bninescu 28.)

Javult dr. Comsa gör. kel. püspök állapota

Orvosi konzilium az egyházi beteg- ágyánál

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Comsa Grigore dr. püspök súlyosan megbetegedett. A nagybeteg püspök ágya mellett ma orvosi konzilium volt, amelyen résztvettek Hatieganu Emil dr. egyetemi tanár, dr. Moga Cornelia, dr. Serban, dr. Siartau és dr. Pescariu orvosok. Dr. Comsa Grigore püspöknél vérmérgezés lépett fel, amely elég komolyra fordította a beteg állapotát, azonban a gondos orvosi kezelés eredményeképpen ma délután némi javulás mutatkozott. A nagybeteg püspököt hível szeretettel veszik körül és örömmel vették tudomásul betegségének könnyebbé fordulását.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.38, London 15.22 és háromnegyed, Newyork 309 és háromnegyed, Milánó 25.48, Amszterdam 209.40, Berlin 124.50, Wien (—), Prága 12.88, Varsó 59.22 és fél, Belgrád 702, Budapest (—), Bucuresti 305.

— Németországban egy év a katonai szolgálati idő. Berlinből jelentik: Hitler vezérkancellár a német nemzetvédelmi törvény értelmében a katonai szolgálati időt egy évben állapította meg.

— Akció a francia frank ellen. Párisból jelentik: A párisi tőzsdén az üzérkedők akciót indítottak a francia frank szilárdsága ellen. Ez különösen a fontvásárlásokban nyilvánult meg. Hivatalos körök tiltakoznak a hírek ellen, mintha a francia frank aláértékelése a küszöbön lenne.

— A MAGYAR PÁRT FELHÍVJA MIND-AZON POSTATISZTVISELŐKET, akik a nyelvizsgán megbuktak és ezért fejelemi uton állásukat felmondták, hogy fellebbezési eljárásuk céljából szolgálati és egyéb személyi adataikkal a párt irodájában (Str. V. Goldis 8.) délelőtt 9—11 óráig jelentkezzenek.

— Pénzhamisítógép helyett dohányvágó. Ma délután jelentkezett az aradi rendőrségen Pap József cipész, aki az Oituz-uca muresparti részén dísznót legeltetett elmondotta, hogy az ucca végén lévő egyik bokorban két gépet talált, amit minden bizonnyal hamis pénzgártásra használtak fel. A rendőrség inspekciós tisztje Olanicenco Leo komiszár Bognariu és Todoras detektívek kíséretében kiszállt a helyszínre, hogy a „nagy szabású pénzhamisítási” ügyben a helyszíni vizsgálatot megejtse. Amikor a helyszínre értek kiderült, hogy a pénzhamisító gépek egyszerű dohányvágó szárazmók, amelyeket azonban nyomban lefoglaltak.

— Orvosgyűlés. Május 22-én, szerdán este fél 8 órakor a „Dacia” különtermében orvosgyűlés lesz, amelyről legutóbb beszámoltunk.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorrra egy pohárral bevéve — rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

— Kolombácsi-legyek Aradmegyében. Az aradmegyei főállatorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint a napokban újra feltűntek a megye déli részein a veszedelmes kolombácsi-legyek. Tekintettel arra, hogy közben a megye község részét viharok szántották végig, ezeken a helyeken közvetlen veszedelem nem fenyeget, de ettől függetlenül a főorvosi hivatal az érdekelt községek vezetőségeinek megküldte a szükséges védelmi utasításokat.

— Meghosszabbították az ebzárlatot. Arad város főorvosi hivatala — tekintettel az újabb kutyamarási esetekre — meghosszabbította az egész város területén a szigorított ebzárlatot. Az újabb meghosszabbítás augusztus 16-ig szól.

— Gyomorlégzés, székrekedés, bélpangás, fejfájás, szédülés, felfuodás, gyomornyomás, rossz emésztésnél nélkülözhetetlen a Földes-féle Solvopirula, mely a legidálisabb vértisztító, hashajtó, epehajtó. Egy doboz 20 lel. Földes gyógyszerár Arad 1782

— A háztulajdonosok figyelmébe! Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa felkéri mindazon háztulajdonosokat, akik ellen a népesedési hivatal bérloik szabályszerű bejelentésének elmulasztása miatt kihágási jegyzőkönyvet vett fel, hogy a szindikátus irodájában (Str. Eminescu 28.) saját érdekükben sürgősen jelentkezzenek, mivel a szindikátus a készülő júniusi annesztia-rendelet céljából ezen kihágásokról kimutatást köteles be-terjeszteni.

— Mandi Sándorné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára özvegy Schwartz Adolfiné 500 lelt adományozott.

Az éjszaka megtámadtak és kiraboltak egy szőnyegkereskedőt Aradon

Törbecsálták a bucaresti-i szőnyegkereskedőt és gyilkossággal fenyegették meg — A rablótámadás egyik gyanúsítottja a rendőrség fogdájában felvágta ereit —

Vakmerő módon törbecsáltak és kiraboltak egy bucaresti-i szőnyegkereskedőt az elmúlt éjszaka Aradon. Az aradi rendőrség a rablótámadás ügyében indított hétfőről keddre virradó éjszaka nyomozást. A rablótámadás szenvedő szereplője Jacob Nazarean bucaresti-i szőnyegkereskedő, aki gyakran szokott Aradon megfordulni. A rablótámadás részletei a következők:

Hétfőről keddre virradó éjszaka izgatottan viselkedő embert vezetett fel egy őrszemes rendőr a rendőrség központi ügyeletére. A férfi elmondta, hogy Jacob Nazareannak hívják, bucaresti-i szőnyegkereskedő és Aradon keleti szőnyeget helyez el. Amikor a délután folyamán üzleti ügyeit elintézte, a Closca-uca sarkán megszólította őt két jól öltözött fiatalember. Bemutakoztak, azonban nevüket nem értette meg, miután alig hallhatóan mondták meg. Közölték a kereskedővel, hogy ismerik őt és tudnak számára nagyszerű üzletet: egy alkalmi szőnyegvétel. A kereskedő természetesen nyomban „benne volt” az üzletben és az árut meg akarta tekinteni. A fiatalemberek este 10 órára adtak találkozózt az Aradul-Noura vezető ut sarkán, ahonnan — mint mondták — egy villába vezetnek majd el, ahol az árut megtekintheti.

Tíz órakor pontosan megjelent Jacob Nazarean az Aradul-Noura vezető fasor sarkán. Itt találta mind a két fiatalembert, akik gyors léptekkel elindultak a kereskedővel az egyik távolabb eső villa irányába. Amikor egy elhagyott üres telken haladtak keresztül,

egyszerre mindketten nekiestek a kereskedőnek és a földre topták.

Jacob Nazarean védekezni és kiáltozni próbált, de a támadók egyike hamar elhallgattatta azzal, hogy kést rántott elő és leszurással fenyegette meg, ha hangos szót szól. A kereskedő most már némán tűrte, hogy levegyék róla kabátját, amelybe bele volt varrva pénze: 46 ezer lei. A gyakorlott rablók megtalálták a kabátbélésbe rejtett összeget és pillanatok alatt kerekét oldották. A rendőrség még az éjszakai órákban erőlyes nyomozást vezetett be a rablók kézrekerítésére. Több előállítás történt. Ennek során rendőrkézre került Moise Arnstein is, akit régen ismer a rendőrség zsebtolvajlás miatt. Az a gyanu merült fel, hogy ő is benne volt a rablótámadásban és ezért kihallgatását ez irányban kezdték meg.

Ma reggel azonban váratlan fordulat állott be Moise Arnstein ügyében. Az egyik kihallgatást végző komiszár ugyanis utasítást adott egy közrendőrnek, hogy vezessék elő a fogdából Moise

Két fiatalember öngyilkossága Clujon

Egyik a Rapid elé vetette magát, másik golyót röpített az agyába

Clujról jelentik: Tegnap kora reggel egy összeroncsolt testű, katonaruhás fiatalembert talált a vasuti pályán a 333-as őrház közelében. Az áldozatot minden valószínűség szerint a reggeli nyolc órakor befutó Rapid gázolhatta el. Az ör jelentést tett az esetről. A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy a fiatalember öngyilkos lett. Buculevelet találtak zsebében, amelyből kiderült, hogy az öngyilkost Fellegvári Sándornak hívják, nemrégiben vonult be a katonasághoz és a 83-ik gyalogezredhez osztották be.

Ugyanebben az időben egy másik tragédia játszódott le a Bükk-erdőben. A kirándulók egy félreeső bokor alján átlőtt mellű férfira akadtak, hatalmas vértócsában. Értesítették a rendőrséget, ahonnan kiszállt a bizottság és megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy a férfi Ghilezan Nicolae, 34 éves lugoji lakossal azonos. A halott zsebében két levél volt, amelyek közül az egyik a szolgálatos ügyésznek, a másik pedig Eftimiu Ghilezan lugoji lakosnak szólt, több orvosi igazolványt találtak. A rendőrségnek az a feltevése, hogy Ghilezan betegsége miatt menekült a halálba. Az öngyilkosságra talán az ügyésznek címzett levél világosságot fog deríteni.

Arnsteint. A rendőr, amikor belépett a cellába, a legnagyobb megdöbbenéssel látta, hogy

Arnstein vértől borítva, eszméletlenül fekszik a cella padozatán.

Nyomban intézkedtek és a kórházba szállították a zsebtolvajt, ahol kiderült, hogy egy zsebtolvajjal elvágta nyakán az ereket. Komolyabb baja nem történt és valószínűleg már a holnapi napra visszakerül a rendőrségi fogdába. Megállapítást nyert az is, hogy a zsebtolvaj a cipőjébe rejtve vitte be magával. A rendőrség azt hiszi, hogy Arnstein valóban többet tud a rablómerényletről, mint amennyit először gondoltak és ezért akart a halálba menekülni. Miután azonban lehet az is, hogy csak kórházba akart kerülni, ágya mellett állandóan fegyveres őrt tartózkodik, hogy meg ne szökhesék.

Kedden az éjszakai órákban a rendőrség elfogta Schuller Avram régen keresett chisineul betörőt, aki az utóbbi időben együtt „dolgozott” Moise Arnsteinnel. Kiderült, hogy három ország: Ausztria, Jugoszlávia és Csehszlovákia körözi a két többszörösen büntetett előéletű betörőt és minden bizonnyal ők azok, akik kifosztották a bucaresti-i szőnyegkereskedőt. Egyelőre Schuller is tagad, de remélik, hogy hamarosan össze tudják állítani Schuller és társa bűnlajstromát.

LEGUJABB SPORT

**A CAO—Universitatea-mérkőzést az
oradeai csapat nyerte**

**3:1 (1:1) az eredmény. — Súlyos sérülés történt
a meccsen.**

Bucurestiből jelentik: Ma délután az O. N. E. F. barátai által rendezett sportünnepségek keretében 10 ezer főnyi közönség jelenlétében játszottak le a CAO—Universitatea mérkőzést, az ONEF részéről felajánlott ezüst serlegért. A mérkőzést szép játék után a CAO nyerte meg 3:1 (1:1) arányban. Bíró: Xifando volt. Az első gólt Kocsis szerezte meg a 25. percben a CAO részére. A 40. percben az Universitatea Ionas révén kiegyenlített. A második félidő 16. percében Kovács beadásából Rónay küldte az ellenfél hálójába a labdát, majd ugyancsak Rónay Mosko átadásából beállítja a végeredményt. A CAO még szebb eredményt tudott volna elérni, ha Bodola két esetben is alig három méternyire a kaputól nem veszíti el a labdát. A CAO csapatából a legjobb Kovács volt. Bodola és Juhász szintén igen szépen szerepeltek. Rajtuk kívül egyszerű munkát fejtett ki a védelem is. Az Universitatea csapata várakozáson alul, túl fáradtan játszott. A játék általában szép és izgalmas volt. A mérkőzés alatt egy baleset is történt. Plosteanu Universitatea-játékos összeütközött Kocsissal, úgyhogy súlyosan megsérülve vitték le a pályáról.

A Chinezul legyőzte a Ripensiat

3:2 arányban győztek a lila-fehérek.

Ma játszottak le Timisoaran nagy érdeklődés mellett a Chinezul—Ripensia-mérkőzést, amely váratlanul meglepetést keltő eredményt hozott. A végig jól játszó Chinezul megérdemelten 3:2 (1:0) arányban legyőzte nagyírú ellenfelét. A mérkőzésen a Ripensia volt a többet támadó, de a Chinezul védelme imponálóan működött. Az első félidő 36-ik percében Gruin csavart lövése szerzi meg a lila-fehérek számára a vezetést. A második félidő 3-ik percében Bürger kezelése miatt 11-es, amit Bajusz értékesít. Két perccel később Lakatos átadását Schwartz behelvezi. A Ripensia a gól után frontban marad, de újabb eredményt mégis a Chinezul ér el a 22-ik percben Bajusz révén. A végeredményt jelentő gólt Dobay lötte a 31-ik percben.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulevardul Regina Maria,
DANCIU: Piata Mihai Viteazul,
BERNAT: Lângă Gară (vasutállomásnál),
BERGER: Calea Saguna.

SPORT KÖZLÖNY

Az USA és Titanus a bajnokok

Befejezés előtt áll a másodosztályu bajnokság

— Junius 2-án és 9-én játszik le meccseiket a csoportgyőztesek —

Az alkerületi másodosztályu bajnokságban hivatalosan még egy forduló van hátra, több mérkőzés azonban elmaradt és az elmaradt meccsek ügyében még nem történt döntés. Kivételesen ez nem is túlságosan fontos, mert a két csoportnak már megvan a maga bajnoka az USA és a Titanus személyében, de mégis ideje volna a függő meccsek ügyében dönteni.

Az A) csoportban az USA, a B) csoportban a Titanus a bajnok.

mindkét csapatnak csak 1 pontvesztése van, de míg az USA-nak még egy mérkőzése van hátra (a CAR ellen), addig a Titanus már befejezte a szezont és a junius 2-iki minősítőre készül. A hátralevő mérkőzések még jelentős eltolódásokat hozhatnak a középcsoportokban, a sereghajtók azonban, éppúgy, mint az első helyezett, már bebiztosították pozícióikat. Az A) csoportban a Concordia, a B) csoportban

pedig a Slavia játsza ezt a dicstelen szerepet. A két csoport állása az utolsó „hivatalos” forduló előtt a következő:

A) csoport:

1. USA	11	10	1	—	53: 9	21
2. Crisana	11	5	2	4	21:14	12
3. Astra	10	5	2	3	16:16	12
4. CS Lyra	11	3	3	5	13:20	9
5. Patria	11	4	—	7	12:32	8
6. CAR	9	3	2	4	17:21	8
7. Concordia	11	1	2	8	10:30	4

B) csoport:

1. Titanus	12	11	1	—	36:11	23
2. Vulturul	11	6	3	2	33:19	15
3. Fortuna	11	5	—	6	11:23	10
4. Virtutea	10	6	4	3	17:17	10
5. Victoria	11	3	2	6	17:29	8
6. Banatul	10	3	1	6	22:18	7
7. Slavia	11	—	1	10	7:26	1

Gaál Lajos a Balkán-Marathonon

Brasovból jelentik: Vasárnap rendezik meg Athénben a Balkán-játékok marathoni futó-számát. Románia képviselőjében Gaál Lajos indul a versenyen, aki egyik alkalommal már győztesen végzett a marathoni bajnokságban. Gaál kedden kel utra Brasovból Athénbe. Gaál mellett a fővárosi Socola is részt vesz a versenyen.

Turin—Pécs 54:48

Egyetemközi atlétikai verseny

Torinoból jelentik: Vasárnap mérköztek itt a turini és pécsi egyetemek válogatott atlétái. Az egyetemközi mérkőzést nagy küzdelem után az olasz egyetem atlétái nyerték meg, noha a tíz versenyszámból hatban a magyar főiskolások kerültek ki győztesként. Az olaszok győzelmüket annak köszönhetik, hogy több második helyezést értek el, mint a pécsiek.

Eredmények: magasugrás: 1. Bódosi (P.) 185. cm. (sérülten versenyzett); távugrás: 1. Alba (T.) 668 centiméter, 2. Megyeri 662 centiméter; 1500 méter: 1. Csaplár (P.) 4 perc 11.7 másodperc; diszkosz: 1. Józsa (P.) 43.53 méter; 100 méter: 1. Kovács (P.) 11 másodperc; 110 méteres gátfutás: 1. Kovács (P.) 15.7 másodperc; gerelyvetés: 1. Bódosi (P.) 52.43. A 400 és 800 m. sikiutást és a stafétát az olaszok nyerték.

O Az olasz bajnokság vasárnapi eredményei. Fiorentina—Bologna 1:0. Sanpierrezana—Ambrosiana 0:0. Brescia—Triestina 2:1. Milan—Juventus 3:0. Napoli—Livorno 1:1. Pro Vercelli—Alessandria 1:0. Torino—Lazio 2:2. Roma—Palermo 5:1.

O Telekit megoperálták. Teleki Pált, a debreceni Bocskai aradi származású válogatott csatárát, szombaton megoperálták. Az operáció kétségtelenül megállapította, hogy a centernek valóban porcleválása volt. A műtét kitűnően sikerült és Teleki még 12 napig őrizi a kórházi ágyát, majd két hónapi teljes pihenőre lesz szüksége, hogy tréningjét ismét megkezdhesse.

O Az UTE vízipóló-csapata második barcelonai mérkőzésén 4:3 (2:2) arányban győzött a városi válogatott ellen.

O Egyetlen ember él az első angol kupadöntő résztvevői közül. Az első angol kupadöntőt 1872-ben bonyolították le, amikor a futball a kontinensen ugyiszólván teljesen ismeretlen volt. Az első kupadöntő résztvevői közül már csak a 85 éves Th. C. Hooman él, aki az akkori Wanderers győztes csapatának volt tagja. Érdekes, hogy az első kupadöntőn még nem volt bíró, az időt ugyan pályán kívül mérték, de a szabályok betartására a csapatkapitányok ügyeltek.

O 200.000 néző Németországban. A múlt vasárnapi kölni spanyol—német mérkőzésnek 74.500 nézője volt, de ha hely lett volna, közel 200.000 néző szemlélte volna végig a mérkőzést. Ez a szám élénken dokumentálja Németországban a futball hallatlan népszerűségét.

Befejezéshez közelednek

a város és a rendőrszenekar tárgyalásai

Lesz, vagy nem lesz ez évben végre rendes zene a Muresparton? — Ballo Herculanefürdőre megy ezen a nyáron is a katonazenekar

Ismételten foglalkoztunk már azokkal a tárgyalásokkal, amelyek Aradváros vezetősége és az aradi rendőrszenekar között indultak meg a Mures-parton végigvonuló sétány nyári térzenéjének ellátására vonatkozólag. Mint köztudomásu, a gépzenével folytatott kísérletezések eredményeképpen alakult ki a városvezetőség tagjai között is az a meggyőződés, hogy feltétlenül gondoskodjanak rendes fuvós-zenekarról, mert a nagyközönség valóban hozzászólt Aradon a térzenéhez és a sétahangversenyekhez, melyeket az elmúlt évadban nélkülöznie kellett. Az előnyösen ismert rendőrszenekar vezetősége konkrét ajánlattal fordult Aradváros vezetőségéhez, amennyiben a nyári hónapok tartamára hetenkint háromszor, napi kétórás gazdag és változatos, valamint nívós koncert-műsor játsszása kötelezte magát, ha a város erre a célra az egész idény tartamára 40.000 lejt fizet. Tekintettel a nagyközönségnek egyáltalán nem is titkolt kívánságára, a városvezetőség felhatalmazta dr. Ioan Ursu interimárbizottsági elnököt,

hogy megfelelő puvoárral személyesen folytassa le a tárgyalásokat és lehetőség szerint állapodjék meg a zenekarral, nehogy ez évben is élvezhetően szórakoztató zene nélkül maradjon a muresparti sétány. A tárgyalás meg is indult, amelyekre vonatkozólag dr. Ursu Ioan a következőket jelentette ki:

— Mindez ideig nem jött létre a megállapodás a muresparti sétány zeneproblémájának megoldására nézve a város és az ajánlattevő rendőrszenekar között. Ez azonban nem jelenti azt, hogy kellő körülmények között ne tudnánk megegyezni. A város 30.000 lejt hajlandó áldozni, ha arról van szó, hogy valóban nívós térzenét és sétahangversenyeket biztosítson a sétányok közönsége számára, de mindez ideig még nem érkezünk el a tárgyalások befejezéséhez.

Értesüléseink szerint az Aradi Zenészszindikátus a maga részéről szintén tett lépéseket a természetes zene restaurációja érdekében és ez az intervenció is végeredményben azzal kecsegtet, hogy ezidén nem marad kellemszene nélkül a sétány közönsége.

JOGHURT

kizárólag

csillagvédjeggyel!

Vita az időszerű kisebbségi kérdésről

Az Országos Magyar Párt kisebbségi szakosztálya a központi pártvezetőség részvételével az aktuális kisebbségi kérdések megvitatására Oradeán, a Katolikus Kör helyiségében május 25-én és 26-án ülést tart. Az ülések május 25-én délután négy órakor, május 26-án délelőtt kilenc órakor és délután négy órakor kezdődnek.

A gyűlés tárgysorozata a következő: *Jakabffy Elemér dr.*: Elnöki megnyitó; *Balogh Arthur dr.*: Petíciók a Nemzetek Szövetsége előtt a Targumuresen adott beszámoló óta; *Paál Árpád*: Erkölcsei szempontok a népkisebbségi jogban; *Soós István dr.*: Nemzetközi jogvédelem és belső törvényhozás (vita); *Kovács Árpád dr.*: A honosság problémája Romániában; *Hegedűs Nándor*: A kisebbségi jogok kimaradása a népszövetségi alapsokmányból (vita); *Arvay Árpád*: A „numerus valachicus” érvényesülése és az etnikai proporcionalitás (vita); *Parecz György dr.*: Az új büntető törvénykönyv kisebbségi vonatkozásai; *Becsky István*: Kisebbségi könyvtár létesítésének szükségessége (vita).

A vita-tárgyakhoz az ülésen résztvevők hozzászólhatnak. Minden vitatárgy anyaga a kisebbségi szakosztály elnökének, *Jakabffy Elemérnek* (Zagujeni, Severinmegye) már május hó 15-től nyomtatásban rendelkezésre állanak és így a tárgyak anyagát a felszólalni kívánók a szakosztály elnökétől előre beszerezhetik. A hozzászólni kívánók ezen szándékukat a szakosztály előadóival, *Kovács Árpád dr.-ral* (Oradea, Str. Matei Basarab 4.) legkésőbb május 24-én délig közölni sziveskedjenek, hogy a kellő időbeosztás eszközölhető legyen. Egy-egy hozzászólás legfeljebb tíz percig tarthat.

Az ülésen nemcsak a szakosztály tagjai, hanem más érdeklődők is résztvehetnek. A vidékről érkezők, amennyiben elszállásolásra igényt tartanak, részvételüket legkésőbb május 20-ig a szakosztályi előadóval közöljék.

A „MERA” Autobusz-vállalat

ezuton hozza a n. é. közönség szives tudomására, hogy f. hó 15-től kényelmes új kocsival autobusz-járatot indított.

ARAD Radna—Radna—Lipova—Dorgos—Bata—DEVA közötti utvonalon. Menetdíj Aradról Devara L. 150
Tela—Birchis—Şavarsin—Dobra—

Gyors. Indulás: Aradról reggel 5-kor. Erkezés Devara d. e. 8.45.kor
Devaról d. u. 4-kor. „ Aradra este 7.45-kor Indulás Fekete Bárány étteremtől. Pontos.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Előtérbe jutott az összes valuták nemzetközi stabilizálása

Angol és amerikai nagybankok sürgősnek tartják az árfolyamok egyöntetű megállapítását

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk a Nemzetközi Fizetések Bankjának baseli közgyűlésén hozott óriási jelentőségű határozatáról, amely a legnagyobb országok valutájának nemzetközi stabilizálását tartja szükségesnek. Ez a kérdés foglalkoztatja most a legszilárdabb alapon álló világhírű nagy pénzintézeteket, többek között a Royal Bank of Canada-t is, amely a napokban kiadott jelentésében az összes valuták nemzetközi stabilizálását kívánja.

Nem tűrhető tovább — ezt írja a fenti bank igazgatósága — hogy a mostani ingadozó árfolyamok továbbra is bizonytalanságban tartják a pénzpiacokat. A csere-paritások eltűntetendők és azt is meg kell akadályozni, hogy az aranyalapon álló nemzeti bankok pénze ellen indított támadások folyton megújuljanak. Az idő megérett arra,

hogy a valuták világszerte egyöntetűen stabilizáltassanak.

Ugyanezzel a nagy problémával foglalkozik a Henry Schröder londoni nagy bank is, amely néhány évvel ezelőtt a romániai államkötvényeket Angliában kibocsátotta. Ez a világhírű intézet is megállapítja, hogy Angliának és Észak-Amerikának sikeresen kell befejezni a dollár és a fontsterling stabilizálása végett megindított tárgyalásait. Egyelőre kísérleti alapon rögzítenék meg a valutaárfolyamokat és ha ez beválik, úgy állandósítják a stabilitást. A „Finance News” című nagy folyóirat legutóbbi számában leszögezi, hogy a nemzetközi valuta-árfolyamszabályozás küszöbön van és ennek következtében feltétlenül megjavulnak a kereskedelmi és pénzügyi viszonyok.

Akadályok gördültek a román—német kereskedelmi és fizetési egyezmény végrehajtása elé

Előtelezésekre alapították a Berlinben legutóbb megkötött gazdasági egyezményt — A németek nem fogadják el magukra nézve kötelezőnek a múltévi párisi pénzügyi kiegyezést — Milliárdos differencia akadályozza a megállapodások végrehajtását

Bucurestii pénzügyi körök nagy meglepetéssel vették tudomásul az egyik igen elterjedt fővárosi napilapnak jó forrásból származó tudósítását, amely szerint még mindig nem léphet életbe a Berlinben március 23-án aláírt román—német gazdasági szerződés. Annakidején ugyanis abban állapodtak meg, hogy az életbeléptetés előtt a két ország közötti fizetési eljárást szabályozzák és sok pénzügyi kérdést rendeznek, tehát előbb pénzügyi egyezményt köt a két állam.

Ennek a pénzügyi megállapodásnak az alábbi öt pontot kell tartalmaznia: 1. A folyó fizetések. 2. A hátralékos árutartozások rendezése. 3. A petroleum export fizetése. 4. Állami kötvényeink szelvényének beváltása. 5. Az árucseré pénzügyi részének likvidálása.

Ezekre megkezdődtek és Bucurestiben most befejeződtek a tárgyalások. A bizottság a folyó fizetési ügyet egyöntetűen és simán intézte el. Azután kölcsönösen lemondtak az árucseré elvi részéről és a hátralékos árutartozásokra külön egyezséget kötöttek, amely szerint az export devizák 4 százalékát fordítjuk erre és a németbirodalmi bank új számlát nyit e célból.

Súlyos nézeteltérés támadt amiatt, hogy milyen hivatalos kvótát kell leadni az export petroleum ára után. Elvben kimondták, hogy a petroleum árának 70 százalékát a folyó importra kell fordítani, 30 százaléka pedig a Banca Nationala a Romániának áll rendelkezésére. Ebből elsősorban 1913. évi 4 és fél százalékos kölcsönkötvények fedezendők ki, de egyéb állami külföldi tartozások is rendezhetők. A németbirodalmi bank közölte magát, hogy még egyéb külföldi kötelezettségünket is a fenti 30 százaléknak megfelelő devizából rendezi. A Tatarescu kormány számításai szerint 30 százalékos összegből még így is fennmaradna annyi, hogy a németbirodalmi bank közvetlenül és jó devizákban fizeti ki a Banca Nationala a Romániai hollandiai és északamerikai tartozásait. Ezzel a mi jegybankunk megszabadul az átutalási terhektől. A németek ezt elfogadták.

A szépen felépített egyezmény végrehajtásának azonban — mint Bucurestiből jelentik — súlyos akadályai merültek fel. A Berlinben megkötött szerződés ugyanis abból indult ki, hogy a két ország kormányai között egyezség jön létre azoknak a Németország javára fennálló állami tartozásainak fix összegére. Ez összeget azonban a két ország megbízottjai mostanig nem bírták megállapítani, tehát amíg az e körül támadt nézeteltérés meg nem szűnik és az általunk fizetendő

adóssági összeget a németek megértően el nem ismerik, addig a márciusi szerződés és a mostani pénzügyi egyezmény nem hajtható végre.

A differencia abból keletkezett, hogy a Tatarescu kormány a múlt évben Párisban nagyon kedvező pénzügyi kiegyezést kötött a külföldi hitelezőkkel, akik 60—70 százalékos engedményt adtak óriási összegű kölcsöneikből. A Tatarescu kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy a párisi kiegyezési szerződés az összes külföldi tartozásokra, tehát a németországiakra is érvényes. Igaz ugyan, hogy németországi hitelezőink tavaly nem járultak hozzá a többi hitelezők által adott engedményekhez, mert az aranyalapon kibocsátott kölcsönkötvények 40 év alatti értékváltozási koeficiensét másképpen értelmezik, mint a Tatarescu kormány. Mivel a németek merevsége következtében nekünk egy milliárd leiel többet kellene visszafizetnünk Németország számára, mint amennyi a tavalyi párisi egyezmény alapján járna, és ezt mi nem ismerjük el jogosnak, ezért egyelőre nem lehet végrehajtani a kereskedelmi és fizetési egyezményt.

Cseresznye-érvirágzás ünnepe

A Távoleket, a Japán császárság poétikus tavaszi ünnepét juttatja eszünkbe ez a szó, hogy: cseresznye-érvirágzás. Az újjáéledő természet ünnepe, amikor gyermek és felnőtt, szegény és gazdag egyaránt kivonul a ligetbe, díszbe öltözik, mulat és örül a rügyfakadásnak, a gyümölcs első ígéretének: a cseresznye-érvirágzásnak.

Nálunk, ahol kevésbé poétikusak az emberek és, ahol kevesebbek a költői népszokások, nem szoktuk megünnepelni a cseresznye-érvirágzás bimbófakadását. De ha meg is akarnánk ülni ezt az ünnepet, ebben az esztendőben le kellene mondanunk róla, mert ebben az évben ezen a vidéken — nincsen cseresznye-érvirág.

Olyan ez, mint amikor egy nyaralóhelyről váratlanul elmarad a minden esztendőben óramű pontossággal megérkező törzsvendég. Olyan ez, mint, amikor valahol előadást hirdetnek és az előadás egyik attrakciója, a műsoron feltüntetett főszereplő — közbejött betegsége, meghűlése, torokfájása, migréne miatt — nem jelenhetik meg az előadáson, amely ennek következtében elveszíti értékét, vonzerejét.

A műsort nézzük, megdörzsöljük a szemünket. Nem tévedtünk, valóban jól láttuk, a naptár tavaszt hirdet, tavaszt cseresznyével és meggyel, a gyümölcsök hirnökével, de közben — úgy látszik — műsorváltozás történt és a cseresznye meg a meggy fellepte elmaradt.

Nehéz beletörödni ebbe. Tavaly már áprilisban ott piroslott asztalunkon a cseresznye. Ebben az esztendőben pedig a cseresznye szereplése — közbejött akadályok: fagy és jégverés miatt — elmarad. Különös ez, szinte érthetetlen: egy év cseresznye nélkül. Azok közül az esztendőközül való, amelyenre még a legöregebb emberek sem emlékeznek.

A fákon tar gallyak merednek az ég felé, asztalunkról hiányzik az, ami a nyári életnek díszét és ízt adja: a gyümölcs. Eltűnt, elmaradt, lemondta az 1935-ös előadást a cseresznye.

És a lírai hangok megpendítése mellett vajjon nem kell-e gondolnunk arra, hogy a cseresznye mellett eltűnt a kajszin, a dinnye, a szilva, a dió és, hogy szőlőnk is csak mutatóban lesz az idén? Nem kell-e gondolnunk az elpusztított buzára, a tengerire? Mert hiszen ha nem is gondolunk rá, eszünkbe juttatja majd ennek az esztendőnek mindennapja, azoknak a problémáknak sorozata, amelyet a gyümölcsnek, gabonának elmaradt tavaszi és nyári parádéja, díszelődése előidézt.

Az üres asztalt nézve, amelyről hiányzik a cseresznye, önkéntelenül jut eszünkbe ez a szomorú tavasz és aggasztónak ígérkező nyár és önkéntelenül kérdjük: mi történik majd érdekünkben, mi történik a gazdák érdekében, hogy enyhébb váljon annak a hétköznapnak gondolja, keserűsége, amely a cseresznye-érvirágzás megnevezett, elmaradt ünnepét követi?...

= Jogorvoslati kérvények adhatók be a nemzeti munka védelmében kirótt bírságok ellen. Tudvalevőleg a nemzeti munka védelméről szóló törvény megszegése miatt a kereskedelmi és ipariügyi minisztériumban működő bizottság sokmillió bírságot szabott ki azokra a vállalatokra, amelyek nem helyesen töltötték ki a táblázatokat az alkalmazottjaik személyi adataival, vagy amelyek válasz nélkül hagyták a kereskedelmi minisztériumnak a kimutatás beküldéséről szóló sürgetését. A kereskedelmi és ipari üzemek tulajdonosai előtt felvetődött az a kérdés, hogy lehet-e jogorvoslattal fordulni a bírságok ellen? A minisztérium csak fenyegető szándékkal szabhatta-e ki a bírságokat, vagy pedig a többi pénzbüntetések mintájára tényleg behajtatható-e azokat a minisztérium? Mint Bucurestiből jelentik, a pénzbüntetés kiróvó miniszteri bizottság még egyszer sem írt át a pénzügyminiszterhez a kivetett bírságok behajtása végett, tehát erre csak később kerül sor. A bírságok ellen két jogorvoslat áll rendelkezésre: 1) kontestáció a végrehajtás alatt; 2) kontestációs per a pénzbírság megsemmisítése végett. A kirótt pénzbírságot azonban mindkét esetben letétbe kell helyezni a pénzügyigazgatóságnál és a nyugtát a kontestációhoz kell csatolni. A beadvány csupán halasztást eredményezhet addig, míg a megbírságolt cég kontestációs perét befejezte és csak a perben lehet szó a kiszabott bírság megsemmisítéséről. A bíróság csak az vizsgálhatja, hogy a miniszteri bizottság a törvény és végrehajtási utasításnak megfelelően hozta-e meg határozatát. Ha tehát törvénysértés nem történt, a kiszabott bírság érvényben marad és a behajtási eljárás már nem függeszthető fel. Az ilyen perben tanúkihallgatás nincs és csupán okiratokkal lehet védekezni. Érdekes, hogy a cégek nagyrésze a bírság összegét már kifizette. A „Lupta” szerint a jogászok úgy nyilatkoznak, hogy per esetén a vállalatok lesznek a pernyertesek a minisztériummal szemben.

„OLLA”
GUM...?

„OLLA”
prophylaktikus készítmény, végül és mikroszkopilag ellenőrizve a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.

Ügyeljen az „OLLA” névre!

1164

Szünidő északi uton
A HAMBURG-AMERIKA LINIE

hajóival

Pünkösdi utazás Angliába, Skóciába és Norvégiába
Június 4-től június 14-ig, RM 190. — től

Első utazás az északi tókhöz
Június 29-től július 13-ig, RM 300. — től

Második utazás az északi tókhöz
Július 14-től július 30-ig, RM 320. — től

Nagy utazás Skóciába, Izlandra, Spitzbergákra és Norvégiába
Július 15-től augusztus 7-ig, RM 475. — től

Utazás Skóciába, Norvégiába és Dániába
augusztus 10-től augusztus 25-ig, RM 300. — től

Map, Tengeri Levél
Jól utazunk a
HAMBURG-AMERIKA LINIE
KUNSTLER
Vízum és Utazási Irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24.
Telefon 86. 461

București, Calea Victoriei 84

Prospektusok, információk a
Hamburg Amerika Linie S.A.R.
képviselőitől

— A DEVIZA NEM HELYETTESITHETŐ GARANCIALEVÉLLEL. Amint jelentettük, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium rendelete alapján az árucseré-behozatali engedélyek csak úgy érvényesíthetők, ha a kompenzációs érték hivatalos kvótájának husz százalékát a szerződő felek devizában előre befizetik a Banca Nationalához. Mivel ez az intézkedés erősen hátráltatja az árucseré üzletek lebonyolítását és az üzletfeleknek sok felesleges készkiadást okoz, a bucurestii nagybancok arra kérték a kereskedelmi minisztériumot és a jegybankot: engedjék meg, hogy az említett husz százaléknak megfelelő devizáról az exportőrök és importőrök a felhatalmazott pénzintézetek garancialevelét nyújthassák be a jegybankhoz, a devizát pedig csak akkor fizessék be, ha az ügyletet már lebonyolították. A minisztérium és a Banca Nationala azonban most közös megállapodással arról értesítették a nagybancokat, hogy kívánságuk nem teljesíthető és a kvótaelőleg devizában fizetendő le.

— Az okiráltságban is sok kárt okozott a jég. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett hivatalos jelentés szerint az utóbbi napokban Ilfov és Dambovitza megyében a jég nagy károkat okozott, Vlasca megyében pedig 10.000 hold területen a termés teljesen elpusztult.

— ÓRIASI NEMZETKÖZI KÖSZÉNKARTELL KÉSZÜL. Bucurestibe érkezett londoni jelentés szerint a legnagyobb angol közszébánya vállalatok érdekképviselője mozgalmat indított azért, hogy a világ legnagyobb közszéptermelő államában működő közszébányák nemzetközi kartellt kössenek. Anglián kívül Lengyel-, Német-, Franciaország és Belgium közszébányái vennének részt a kartellben, amely létrejötte esetén éppoly nagy világhatalom volna, mint az acélkartell, mert nemcsak az árakat diktálná, hanem fegyverkezési szempontból is irányító szerepe volna.

— A banktörvény rendelkezése alól felmentett hitelszövetkezet. Bucurestiből jelentik az alábbi szokatlan esetet: „A Bistritana” hitelszövetkezet arra kérte a Legfelsőbb Banktanácsot, hogy kivételesen mentesítse őt a banktörvény rendelkezése alól. A banktanács a banktörvény 7. és 12. szakaszai és a szövetkezeti törvény 157. paragrafusa alapján teljesítette a szövetkezet kívánságát.

— Külön hivatalt állítottak fel Bucurestiben az Angliával szemben fennálló árutartozások kifizetésének lebonyolítására. Mint a fővárosi lapok jelentik, az Angliával szemben fennálló árutartozások fizetési részének lebonyolítása céljából a kereskedelmi és iparügyi minisztérium külön hivatalt állított fel a volt Marmorosch Bank palotájában. A hivatalt az angol hitelezők londoni megbízottja vezeti, aki nemrégiben kereskedelmi attasé volt a bucurestii angol követségen. A hivatal részletes felvilágosítást ad a román-angol fizetési egyezményről.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁJUS 22.

Bucuresti. 1.03: Gramofon. 2.40: Gramofon. 6: Rádiózenekar. 7.15: Rádiózenekar. Cui: Bölcsődal. Fucik: Bölcsődal. Bournonville: Bölcsődal. Debussy: Az elefánt bölcsődala. 8.20: Indulólemezek. 9.35: Énekszámok. 10.15: Szalonzene. 11.25: Szalonzene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Buika Jancsi és cigányzenekara. 2.30: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 5.10: A rádió diáklőrelője. Népi kultúránk megmentése. 6.35: Kalmár Rezső—Balázs László szalonközösségek műsora. 7.10: Olasz nyelvoktatás. 8.10: Színműbemutató a 80-as években. Rédey Tibor dr. előadása. 9.55: A rádió külügyi negyedőrája. 10.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 11.40: Heinemann Sándor jazz-zenekarának műsora. 12.25: Zsámboki Miklós gondolkázik zongorakísérettel. — Wien. 11.20: Iskolai rádió. 12.30: Asszonyoknak. 1: Rádiózenekar. 2.10: Rádiózenekar. 4: Hírek. 4.20: Gyermekeknek. 4.40: Ifjúsági műsor. 5.05: Régi bécsi melódiák. 6.30: Margarethe Wanecek (szoprán) és Gustav Remec (tenor) énekszámok. 8.35: Énekkari hangverseny. 9.10: Eysler-est. 10: Tavasza a Práterben. 11.10: Szimfonikus hangverseny. 12.15: Eszperantó. 12.40—1: Tánclemezek. Breslau. 6: Tánczene. 8: Reggeli hangverseny. 10: Szórakoztató zene. 1: Rádiózenekar. 4.30: Gyermekeknek. 5: Ének-kettősök. 9: Hírek. 10: Bach-est. Utána: Tánczene. — Belgrad. 12: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 5: Gramofon. 5.20: Hangverseny a vakok intézetéből. 8: Gramofon. 10: Hangjáték. 10.30: Könnyű zene. 11.15: Rádiózenekar. — Berlin. 7.20: Reggeli hangverseny. 9: Torna. 10: Torna gyermekeknek. 11.15: Népzene. 3.15: Kamarazene. 7: Könnyű zene. 8.20: Orgonaszámok. 9.40: Reinecke: Sextett. 11: Hírek. 11.30: Wagner-est. Siegfried, idill. Siegfried, részletek. Walkür, részletek. Deutschlandsender. 7.20: Szórakoztató zene. 11.15: Népzene. 12.30: Zongoraszámok. 1: Szórakoztató zene. Breslauból. 5: Könnyű zene. 6.50: Dalok. 8: Stefániai Imre Liszt-műveket zongorázik. (Budapesti felvételek). 9.45: Hitler testőrségének zenekara katonai indulókat játszik. — Kassa. 1.15: Gramofon. 2.50: Gramofon. 5.40: Gyermekeknek. 6.50: „Gigoló” Szepsy hangjátéka magyar nyelven. 7.25: Gramofon. 7.50: Magyar művek. 7.55: Gramofon. 10.30: Novák: Balladák énekkaron. — Lipcse. 2.15: Szórakoztató zene. 3: Szórakoztató zene. 4: Ifjúsági műsor. 5: Zongoraszámok. 6: A rádiózenekar énekszámokkal. 8: Mandolinzenekar. 9.45: Stuart Mária, Schiller szomorújátéka. — Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 2.05: Szórakoztató zene. 6.05: Szórakoztató zene. 9.50: Rádiózenekar. 12: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 23.

Bucuresti. 1.03: Gramofon. 1.45: Gramofon. 2.40: Gramofon. 6: Szalonzene. 7.15: Szalonzene. 8.35: Operaközvetítés. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: Bátor Amadé László, a bohém költő. (Felolvasás). 1: Déli harangszó. 1.05—2.30: Berend Endre szalonzenekara. 2.40—3.20: Polonyi Elemér zongorázik. 5.10: A háztartásról. 6: Falvaink ivóvízellátása. 6.35: Hanglemezek. 7.10: Angol nyelvoktatás.

8.05: Hagyan alakította át az ember a Földet? 8.35: Gere Lola énekel zongorakísérettel. 9.10: Vigjáték. adás a Stúdióban. „Marika”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Zágón István. 10.50: Hírek. 11.10: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel. 12.10: Vajda Sándor—Pártos Ernő jazz-zenekarának műsora. Bécs. 1: Rádiózenekar. 2.10: Szórakoztató zene. 5.10: Gramofon. 6.30: Kathe Rantzau szoprán áriákat énekel. 7.25: Májusi ünnep. 8: Hírek. 9: Szórakoztató zene. 10.25: Versek, dalok és zongorák. 11.10: Szimfonikus lemezek. 12.15: Felolvasás idegen nyelven. Utána: Jazz a Café Palmhofból. — Belgrad. 12: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 2.15: Könnyű zene. 6: Schumann: Mese. 7.30: Gramofon. 9: Dalkák. 9.30: A királyi gárda fuvózenekara. 11.15: Balalaikazenekar. 11.30: Tánclemezek. — Berlin. 7.05: Torna. 7.20: Reggeli hangverseny. 8: Reggeli hangverseny. 9: Torna. 11.15: Népdalok. 3.15: Szórakoztató zene. 5: Kamarazene. 5.30: Bisztriczky Tibor hegedű. 7.30: Felolvasás. 8.30: Baladák. 9.10: Tarka műsor. 12: Lipcse. — Breslau. 10: Könnyű zene. 1: München. 4.30: Gyermekeknek. 5: Hegedű- és zongoraszámok. 5.40: Anyáknak. 8: Rádiózenekar és zongoraszámok. 10.30: Leányok énekelnek. 11.30: Tánczene. — Hamburg. 11.15: Iskolai rádió. 1.10: Szórakoztató zene. Münchenből: énekszámokkal. 3.20: Zenés szórakoztató műsor. 5: Vidám hangjáték. 6: Tarka zene. Lipcseből. 9.10: Táncest. 11: Hírek. 1: Kamarazenekar és énekkar. — Kassa. 1.20: Gramofon. 1.35: Rádiózenekar. 2.50: Gramofon. 6.15: Cigányzene. 6.50: Rutén műsor népdalokkal. 7.20: Gramofon. 7.50: Magyar hírek. 7.55: Gramofon. — Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 2.30: Hegedűszámok. 3: Gramofon.

KÖNYVEK

Wass Albert: „Farkasverem”. A nagytehetségű fiatal ardeali író első regényét egyhangú lelkesedéssel fogadták el kiadásra a Szépmíves Céh lektorai, ami már magában is eléggé bizonyítja a regény különleges írói értékét. Pompás jellemerő, éles emberlátás és szemléletes környezetrajz. Ezek a legszembetűnőbb sajátságai Wass Albert regényének. Az Erdélyi Szépmíves Céh a könyvet kétféle kiadásban jelentette meg, Pártolótárgyai részére finom könyvpapíron, félpergament kötésben, számozva, exlibrisrel ellátva, előfizetői részére izléses borítóval. Megrendelhető a kiadónál. A rendes példányok ára 100 lei, kapható minden könyvkereskedésben, vagy a főbizományos Lepage könyvkereskedésében. Cluj. Kérje a Szépmíves Céh és az Erdélyi Helikon kiadványjegyzékét.

A francia nemzet őszinte története. Charles Seignobos, a francia történetírás büszkesége, párisi egyetemi tanár. Nemzetközi nagy hírnevét jellemzi, hogy az Encyclopedia Britannica utolsó kiadásában ő írta meg Európa történetét. Charles Seignobos: „A francia nemzet őszinte története” a francia történelemírásnak ez a gyorsan klasszikussá vált remekműve. Világos, tömör, egyszerű, fanyarul okos előadása Seignobos művét a klasszikus francia értekező próza legkiválóbb alkotásai közé sorozza. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál. Cluj. Kérje az Athenaeum-szenzációt teljes jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

NÉMET kisasszonyt keresek 7 éves kisleánya mellé. Cim a kiadóban. 8126

Borpincébe előmunkást vagy pincemestert, aki a kádármunkához is ért, keres a Soc. Anon. pt. Comertul Spirtului, Sft. Gheorghe, mielőbbi belépésre. 3109

LAKÁS.

KETSZOBÁS ucal lakást keresek június 1-ére. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 8117

INGATLAN.

Magasföldszintes ház Str. N. Filipescu fele rész olesón eladó. Érdeklődni Str. Cosbuc No. 29. 3132

Olcsó ingatlanajánlat

Közvetlen a viadukt-nál kisebb bérház nagy uccafronttal, 4X1 szobás lakással, 70.000 lei.

Doamna Balasa-uccában 2 szobás magánház, gyönyörű gyümölcsös kerttel, 110.000 lei.

Külváros aszfaltozott uccájánál 265

□-l telek 35.000 leiért eladó.

Bővebbet: Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodájában, Városházával szemben, Str. Horia 2. sz. II. em. 8130

ÜZLETEK.

Chisineu-Cris piacsterén a Főuton ujonnan épült üzotházban modern üzlethelyiségek június hó 15-ére kiadó. Felvilágosításokkal szolgál Transilvania-cég Chisineu-Cr. 8044

JOFORGALMU berendezett korecsma restaurant: helyiség bérbeadó. Csak készpénzzel rendelkező reflektánsok jelentkezhetnek. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3133

Nagyipari cikkek gyártó vállalat tőkés társat keres. Ajánlatokat „Márkás cikkek” jellegűre a kiadóhivatalba kérünk. 3134

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADO egy kétajtós jégsekreány Strada Teodor Serb 15. üzletben. 3131

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépez tisztítására kisebb tételtel keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

TAVASZI KIARUSITAS a Comisioba: Ebédli modern komplett 4800-tól, Singer varrógépek 1300-tól, náloszoba 2500-tól, Zongora 12.500, uri szoba 6000 lei, 2 angol klubotel 1500 lei, salon garnitúra 3000 leitől, konyhakredencek 700, ezüst tárgyak 3.50 grja, perzsa szőnyegek, csillárok 500 le. től, 3 ajtós tükrös szekrény, gyermek ágyak, dísz tárgyak, festmények. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt társaság zálogház felváltja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4689

SIESSEN eladó dolgait beadni a Comisioba, ármegjelölésével, kiteszük reklám kirakatunkba. Bul. Reg. Maria No. 13. TEKINTSE meg okvetlen mindenki kirakatunkat!

HIRDESSEN

az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!